

Protestantse
Kerk

Vindplaats van |
geloof, hoop en liefde |

Jaarrekening 2021

**zijnde het financieel verslag
van Kerk in Actie**

Inhoudsopgave

Voorwoord

1.	Inleiding	3
2.	Kerncijfers	3
3.	Bestuursverslag	4
3.1	Verantwoordingsverklaring	4
3.2	Verslag bestuur en directie	7
3.3	Kort verslag bestuursvergaderingen 2021	11
3.4	Vooruitblik 2022	13
3.5	Begroting en jaarplan 2022	14
3.6	Vrijwilligers, personeel en organisatie	15
3.7	Risicobeheer	17
3.8	Duurzaamheid en beleggingen	19
3.9	Financiën	20
4.	Jaarrekening 2021 Kerk in Actie	24
4.1	Balans (na resultaatverwerking)	24
4.2	Staat van baten en lasten	25
4.3	Resultaatverdeling	25
4.4	Kasstroomoverzicht	27
4.5	Toelichting behorende tot de jaarrekening	28
4.6	Toelichting op de balans	33
4.7	Toelichting op de baten	39
4.8	Toelichting op de lasten	42
4.9	Personeelskosten Kerk in Actie	45
4.10	Kosten directie	46
4.11	Verantwoordingen ten behoeve van de samenwerkende hulporganisaties	47
5.	Overige gegevens	48
5.1	Controleverklaring	48
5.2	Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming	48

Rapport Kleine Synode

juni 2022

VA 22-03

Voorwoord

Voor ieder van ons een plaats aan de tafel,

*voor ieder van ons schoon water en brood,
een veilige plek, een plaats om te schuilen,
een plaats in Gods licht als tafelgenoot.*

Liedboek - Zingen en bidden in huis en kerk - 388:1

We leggen de jaarrekening 2021 aan u voor, met grote dankbaarheid voor iedereen die het werk van Kerk in Actie mogelijk maakt. Het was een bijzonder jaar met allerlei uitdagingen. Terugkijkend zien we dat veel van die uitdagingen omgezet zijn in benutte kansen.

Net als 2020 werd 2021 getekend door covid. Lokale gemeenten, medewerkers en partners in het buitenland moesten er opnieuw mee omgaan. Het was positief dat de creativiteit en de digitale middelen leidden tot structurele verbeteringen. Zo zorgt de groei in online contact met partners ver weg voor betere afstemming. Medewerkers in Nederland waarderen het (deels) thuiswerken. En met lokale gemeenten doen we goede ervaringen op met online ontmoeting.

Daarnaast was er de negatieve kant van covid: partners in het buitenland ervoeren de sociale en economische gevolgen. Medewerkers gaven in de strikte lockdown (eind 2021) aan dat zij contact en wederzijdse inspiratie misten. Er was een vermindering van collecteopbrengsten, waarschijnlijk door het sterk verminderde fysieke kerkbezoek. Tegelijk kwam de kracht van kerk-zijn naar voren in allerlei acties. We steunden diverse projecten in het buitenland en boden met de Samenwerkende Hulporganisaties wereldwijd hulp rond covid.

Inhoudelijk werd het werk van Kerk in Actie volop voortgezet. Dankzij giften van plaatselijke gemeenten, particuliere donateurs, stichtingen en fondsen is er veel goed werk verricht. Kerk in Actie kon ondersteuning bieden in allerlei noodsituaties. Bijvoorbeeld in Haïti, dat in 2021 opnieuw getroffen werd door een zware aardbeving. In Afghanistan, waar veel mensen op drift raakten. En in Ethiopië, waar de burgeroorlog voor vele ontheemden zorgde.

Ook in het binnenland is hard gewerkt. Opvallend was de toename van diaconale presentieplekken. We ondersteunen diaconieën actief bij het opzetten van deze plekken.

Verder is het management vernieuwd: Pepijn Trapman (manager buitenland) en Karin van den Broeke (programmaleider) geven samen met directeur Jurjen de Groot leiding aan het team. En tot slot heeft Kerk in Actie naast het CBF-keurmerk nu ook een ISO-certificaat.

Kerk in Actie deelt in geloof en gelooft in delen. Vanuit kerken, donateurs, stichtingen en fondsen hebben medewerkers zich met hart en ziel ingezet om recht te doen en hoop te bieden. Ze doen dat in vertrouwen op God, die een weg van recht en vrede wil gaan.

ing. Jurjen de Groot MBA
algemeen directeur

Pepijn Trapman
manager buitenland

ds. Karin van den Broeke
programmaleider Kerk in Actie

1. Inleiding

Missie Kerk in Actie

De missie en visie van Kerk in Actie worden samengevat in de kernboodschap: Geloven in delen. Wereldwijd komen kerken, organisaties en mensen in actie tegen armoede en onrecht. Samen vormen wij een kerk in actie. Daarom voelen we ons geroepen om met onze wereldwijde gemeenschap te delen wat ons gegeven is: tijd en talent, aandacht en zorg, geloof, geld en goed. We geloven dat ieder mens geschapen is naar Gods beeld en dat ieder mens telt. Kerk in Actie is het merk waaronder de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk het werk ten behoeve van de ondersteuning van de missionaire en diaconale opdracht van de kerk, uitvoert. De kernwaarden van Kerk in Actie zijn barmhartigheid, gerechtigheid en rentmeesterschap.

Kerk in Actie binnen de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk

De generale synode van het kerkgenootschap de Protestantse Kerk in Nederland laat zich, overeenkomstig ordinantie 11 artikel 18 lid 1 en 2 van de kerkorde, voor de verzorging van de generale financiën van de kerk bijstaan door het bestuur van de dienstenorganisatie, die de aan zijn zorg toevertrouwde vermogensrechtelijke aangelegenheden van de Protestantse Kerk in Nederland beheert. Een deel van de activiteiten van de dienstenorganisatie wordt uitgevoerd onder de naam Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland.

2. Kerncijfers

De kerncijfers geven een beknopte weergave van de financiën van Kerk in Actie.

Kerncijfers Kerk in Actie	Norm	Begroting	Rekening	Rekening	Rekening
		2022	2021	2020	2019
Balanstotaal in € 1.000		23.398	25.538	27.419	26.327
Resultaat		-2.000	-1.908	1.456	-1.794
Baten in € 1.000 (*)		27.759	26.673	28.342	27.179
Lasten in € 1.000		29.759	28.582	26.886	28.973
Bestedingspercentage baten		89,9%	89,6%	81,1%	92,3%
Bestedingspercentage lasten	min. 70%	83,8%	83,6%	85,5%	86,6%
Kosten fondsenwerving in %	max. 12,5%	12,5%	13,7%	12,5%	12,5%
Kosten beheer & administratie in %	4,5-4,75 %	5,3%	4,8%	2,8%	2,7%
Personele lasten in € 1.000		2.792	2.539	2.549	2.674
Ziekteverzuim in %		4,0%	7,8%	4,6%	5,8%
Basisformatie in fte		30,1	29,2	28,4	28,4
Bijzondere formatie in fte		4,0	4,0	3,7	2,0

(*) incl. financiële baten en lasten.

3. Bestuursverslag

Dit hoofdstuk bestaat uit een door het bestuur van de dienstenorganisatie vastgestelde verantwoordingsverklaring in overeenstemming met de eisen die het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) stelt aan de principes van goed bestuur. Deze verantwoordingsverklaring is op 14 maart 2022 door het bestuur van de dienstenorganisatie vastgesteld. Daarnaast zijn de samenstelling van het moderamen, het bestuur en de directie, de bezoldiging, het rooster van aftreden en de nevenfuncties van het bestuur vermeld. Bovendien is een kort verslag opgenomen van de meest actuele zaken vanuit de bestuursvergaderingen in het jaar 2021 en een korte vooruitblik op het jaar 2022.

Het activiteitenverslag over 2021 is opgenomen in het separate jaarverslag 2021 van de Protestantse Kerk in Nederland. Deze is terug te vinden op www.protestantsekerk.nl.

3.1 Verantwoordingsverklaring

Rechtspersoonlijkheid en taken dienstenorganisatie

De generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland laat zich in haar werk bijstaan door het bestuur van de dienstenorganisatie. De dienstenorganisatie is een zelfstandig onderdeel van de kerk en bezit als zodanig rechtspersoonlijkheid. Het bestuur bestuurt de dienstenorganisatie binnen het raamwerk van de kerkorde, de ordinanties en de generale regelingen die bij deze kerkorde horen. In de generale regeling voor de dienstenorganisatie zijn de taken, werkwijze en bevoegdheden van het bestuur en de algemeen directeur van de dienstenorganisatie vastgelegd.

Code goed bestuur voor goede doelen

Het bestuur en de directie van de dienstenorganisatie onderschrijven de Code goed bestuur voor goede doelen alsmede de Nederlandse corporate governance code, en handelen hiernaar. De betreffende codes dragen bij aan een goede bestuurlijke inrichting van een onderneming en goed ondernemerschap. Hieronder vallen ook integer en transparant handelen, een goed toezicht hierop, en het afleggen van verantwoording over het uitgeoefende toezicht.

Gedragscode fondsenwerving

Kerk in Actie is lid van het CBF en houdt zich aan de daarbij behorende erkenningsregels van het CBF en wet- en regelgeving rond fondsenwerving en integriteit. Kerk in Actie heeft daarnaast aanvullende normen die worden aangereikt vanuit het evangelie en de kerkorde. Zo worden loterijen beschouwd als ethisch ongewenst en doet Kerk in Actie daar niet aan mee. Kerk in Actie ontvangt geen inkomsten uit opbrengsten van goededoelenloterijen. Voor communicatie-uitingen die mede tot doel hebben om fondsen te werven is een intern beleid vastgesteld (bijvoorbeeld ten aanzien van het op een waardige en respectvolle manier in beeld brengen van projecten en doelgroepen).

De fondsenwerving vindt voor een belangrijk deel plaats door plaatselijke diaconieën en zwo-groepen (zending, werelddiaconaat en ontwikkelingssamenwerking). Deze groepen hebben een regulerend effect omdat zij zeer betrokken en kritisch zijn. Zij reageren direct op uitlatingen van Kerk in Actie of de Protestantse Kerk in Nederland, ook voordat er ethische of wettelijke normen overschreden worden.

Taken en verantwoordelijkheden van bestuur en directie dienstenorganisatie

Het bestuur heeft onder meer tot taak het (doen) voorbereiden van, uitvoeren van en toezien op het beleid zoals vastgesteld door de generale en kleine synode, de uitwerking daarvan in jaarlijkse jaarplannen en begrotingen voor de dienstenorganisatie (ook weer vast te stellen

door de generale en kleine synode), de zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de dienstenorganisatie en het beheeren van het vermogen van de Protestantse Kerk in Nederland. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en voor het beheersen van de risico's verbonden aan het uit te voeren werk van de kerk. Het bestuur rapporteert hierover aan de generale en kleine synode.

De algemeen directeur is belast met de beleidsmatige voorbereiding en uitvoering van bestuursbesluiten, en met de dagelijkse leiding en organisatie van de dienstenorganisatie. Het bestuur van de dienstenorganisatie heeft een directiestatuut vastgesteld. Hierin staat vermeld welke bestuursbevoegdheden zijn gemandateerd aan de algemeen directeur. Het directiestatuut is online in te zien op de website: www.protestantsekerk.nl/structuur.

Besteding van middelen

Vorbereiding, vaststelling, uitvoering en evaluatie beleidsplanning

Het beleidskader voor de dienstenorganisatie wordt voorbereid door de algemeen directeur en de clustermanagers in samenspraak met medewerkers van de dienstenorganisatie en de verschillende doelgroepen en organisaties waarmee de dienstenorganisatie samenwerkt.

Daarna wordt het beleidskader besproken en vastgesteld door het bestuur van de dienstenorganisatie en het moderamen van de generale synode. Zij bieden het beleidskader gezamenlijk aan ter behandeling bij de generale synode. De generale synode stelt de kaders van het beleid vast.

Beheersingsproces

De uitvoering van de werkzaamheden van de dienstenorganisatie, gericht op (externe) dienstverlening, vindt zoveel mogelijk plaats in overeenstemming met Generale Regeling 8-10. Het beheersingsproces binnen de planning- en controlcyclus van de organisatie is gebaseerd op de onderdelen Plan (plannen), Do (uitvoeren), Check (meten) en Act (analyse en bijsturen).

De (financiële) besturingsfilosofie geeft het management van de dienstenorganisatie de bouwstenen voor een adequate sturing van het geplande werk en – indien nodig – correctie hierop. Vanuit de missie, visie en de strategische doelstellingen zijn hierin succesfactoren en prestatie-indicatoren voor de dienstenorganisatie bepaald. Deze zijn opgenomen in een balanced scorecard en een narratief verslag over de voortgang van de werkzaamheden. Hierover is tweemaandelijks gerapporteerd aan het directieteam en aan de auditcommissie (intern). Deze methodiek blijkt een waardevol instrument voor het management en het bestuur, zowel voor financiële als inhoudelijke monitoring.

De financiële huishouding is op orde. De interne risicobeheersings- en controlesystemen functioneren en geven een solide basis voor rapportage en bijsturing bij gewijzigde omstandigheden. De interne beheersing van de project bestedingen van Kerk in Actie is eveneens op orde.

Verantwoording

De begrotingen en jaarrekeningen die het bestuur jaarlijks uitbrengt, worden vastgesteld door de kleine synode. De vaststelling van de jaarrekening met een controleverklaring van een onafhankelijke accountant strekt tot décharge van het bestuur ter zake van zijn gevoerde beheer.

De enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens de Richtlijn Organisaties-zonder-winststreven (RJ 640) van de Raad voor de jaarverslaggeving.

De jaarverslagen en jaarrekeningen, evenals de begrotingen, zijn opvraagbaar en staan integraal op de website van de Protestantse Kerk in Nederland.

Het verantwoordingsproces in het jaar 2021 is uitgevoerd conform de gehanteerde regelgeving en de hierover gemaakte afspraken.

(Extern) toezicht

Het CBF houdt extern toezicht inzake het keurmerk voor een verantwoorde fondsenwerving. In december 2021 heeft Kerk in Actie bericht ontvangen dat zij de CBF-erkenning mag continueren. Daarnaast heeft Kerk in Actie in november 2021 het ISO 9001-certificaat ontvangen.

Ook voert een onafhankelijke externe accountant, KPMG Accountants NV te Amstelveen, controle uit. Deze certificerende accountant is op 28 oktober 2020, na een selectieprocedure, aangewezen als registeraccountant van de Protestantse Kerk in Nederland door het moderamen van de synode. KPMG volgt hiermee Deloitte accountants op. De accountant woont ook de vergaderingen bij van de auditcommissie die door het bestuur is ingesteld. De auditcommissie ondersteunt het bestuur van de dienstenorganisatie bij het uitvoeren van de verantwoordelijkheden op het terrein van (financieel) toezicht. In 2008 is daarvoor een auditreglement vastgesteld. De auditcommissie bestaat uit drie externe leden, mevrouw A. van Dalen-Rietveld, de heer P.W. Bos en de heer R.W. de Graaf, en twee bestuursleden, de heren W. van Leussen en M. van Ginkel. De overige leden zijn de algemeen directeur, de teamleider Financiën & Control en een afgevaardigde namens de accountant. De heer R.W. de Graaf is per 17 mei 2021 gestart als extern lid van de auditcommissie, als opvolger van de heer J.D. van der Geer.

De procedure tekenbevoegdheid is tegen het licht gehouden en er is besloten over te gaan op een vierogenprincipe en het financiële mandaat van de algemeen directeur is teruggebracht. Het directiestatuut is op deze punten aangepast.

De auditcommissie heeft in 2021 in totaal drie keer vergaderd.

In de vergadering van 19 januari 2021 is gesproken over de uitwerking van het strategisch beleidskader “De toekomst open tegemoet” en de financiële consequenties van de transitie voor het jaarplan en de begroting voor 2021. Tijdens deze vergadering is ook kennisgemaakt met de nieuwe accountant KPMG.

In de vergadering van 17 mei 2021 heeft accountantskantoor Deloitte een toelichting gegeven op het accountantsverslag, in het bijzijn van de huidige accountant KPMG. Vanwege het vertrek van Deloitte als accountant van de Protestantse Kerk in Nederland deelde de accountant zijn bevindingen van de afgelopen jaren. De jaarverslagen en jaarrekeningen van de Protestantse Kerk in Nederland en Kerk in Actie over het jaar 2020 zijn besproken. De manager buitenland van Kerk in Actie gaf tijdens de vergadering inzicht in de gevolgen van COVID-19 voor de werkzaamheden van Kerk in Actie. Tot slot is in de vergadering gesproken over een gemeenschappelijk kader voor informatiebeveiliging. Het afgelopen jaar is er binnen de Protestantse Kerk in Nederland hard gewerkt aan het ICT-beleid met als focus een toekomstgerichte digitale transformatie en informatiebeveiliging.

In de vergadering van 11 oktober 2021 zijn de jaarplannen en begrotingen van de Protestantse Kerk in Nederland en Kerk in Actie voor het jaar 2022 besproken inclusief de nadere toelichting op de baten en lasten. Verder kwam uitgebreid het kwartaalverslag van Informatiemanagement & Automatisering aan de orde alsook het afwegingskader bij de begroting 2022.

Buiten de reguliere vergaderingen om is de auditcommissie nauw betrokken geweest bij de eerste stappen in de selectie van een strategische (cyber)security partner. Deze selectie wordt verder uitgewerkt in 2022.

Omgang met belanghebbenden

De Protestantse Kerk in Nederland geldt als een van de grootste vrijwilligersorganisaties van Nederland en heeft naast vrijwilligers andere belanghebbenden. Wij noemen hier de

ambtsdragers (ouderlingen, ouderling-kerkrentmeesters, diakenen, predikanten en kerkelijk werkers) en de donateurs.

Belanghebbenden

De dienstenorganisatie komt met veel belanghebbenden in contact en streeft daarbij naar een transparante en open communicatie. Alle contacten hebben tot gevolg dat er op verschillende manieren, via verschillende vormen en op diverse momenten wordt gecommuniceerd, onder andere door Kerk in Actie. De Protestantse Kerk in Nederland heeft contact met organisaties zoals de zogenoemde 'gelieerde instellingen' – bijvoorbeeld Stichting Kerkelijk Geldbeheer, Protestantse Theologische Universiteit, de modale uitvoeringsorganisaties (IZB vereniging voor zending in Nederland, Gereformeerde Zendingbond, Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond) - en belangenverenigingen (Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN, Federatie van Diaconieën, enz.). De Protestantse Kerk in Nederland is lid van de Raad van Kerken in Nederland en van internationale organisaties zoals de Wereldraad van Kerken, ACT Alliance, World Communion of Reformed Churches, Lutheran World Federation, Conference of European Churches, en zij onderhoudt contact met partnerkerken in binnen- en buitenland.

Klachten en integriteit

Ingevolge artikel 15 van de generale regeling van de dienstenorganisatie heeft de dienstenorganisatie een klachtenprocedure en een klachtenformulier. Deze zijn beschikbaar via de website www.protestantsekerk.nl/klacht. Het klachtenregister over het jaar 2020 is besproken en vastgesteld in de bestuursvergadering van 8 februari 2021. Het klachtenregister over het jaar 2021 is besproken en vastgesteld in de bestuursvergadering van 14 februari 2022.

De dienstenorganisatie heeft een klokkenluidersregeling via een extern meldpunt waar het is ondergebracht in een meldprocedure zodat voor medewerkers/vrijwilligers duidelijk is hoe en bij wie zij zich, in geval van misstanden, kunnen melden. Het Meldpunt Goede Doelen heeft bericht dat er in 2021 vanuit de dienstenorganisatie (medewerkers/vrijwilligers) geen melding is binnengekomen bij het meldpunt.

3.2 Verslag bestuur en directie

Benoemingen bestuur en directie dienstenorganisatie

Het bestuur van de dienstenorganisatie bestaat uit zes leden. De leden van het bestuur worden benoemd en ontslagen door de generale synode: a. Vier leden van het bestuur worden – op aanbeveling van het bestuur en gehoord hebbende het moderamen van de generale synode – benoemd uit de leden van de kerk. b. De beide andere leden zijn afkomstig uit het moderamen: de scriba (bezoldigd bestuurder) en een ander daartoe aangewezen lid van het moderamen. De onder a. vermelde bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd voor een aansluitende periode. De onder b. vermelde bestuursleden worden benoemd voor de duur van hun zittingstijd in het moderamen. Conform het bepaalde in de 'generale regeling voor de dienstenorganisatie' vermijden de leden van het bestuur in hun functioneren elke schijn van belangenverstrengeling. Het bestuur draagt de dagelijkse leiding van de dienstenorganisatie op aan een algemeen directeur. Deze wordt benoemd door de generale synode, uit de leden van de kerk, en op gezamenlijke voordracht van het bestuur van de dienstenorganisatie en het moderamen van de generale synode.

Profiel bestuurder

Van een bestuurslid wordt verwacht dat zij/hij:

- belijdend lid is van de Protestantse Kerk in Nederland;
- kennis heeft van de verschillende kerkelijke structuren en culturen binnen de Protestantse Kerk in Nederland;
- ruime ervaring heeft met het (bedrijfsmatig) aansturen van grote en complexe organisaties;
- oog heeft voor veranderingen in kerk en maatschappij en deze weet te vertalen naar het functioneren van kerk en dienstenorganisatie. De generale synode wijst, gehoord het bestuur, de voorzitter en secretaris van het bestuur aan. Afhankelijk van de samenstelling van het bestuur wordt gezocht naar specifieke ervaring en deskundigheid.

Samenstelling bestuur en directie van de dienstenorganisatie per 31 december 2021

Bestuur

Mr. drs. G.H. van der Waaij, voorzitter

Mr. W. van Leussen, secretaris

M. van Ginkel RA, penningmeester

Dr. R. de Reuver, vanuit het moderamen van de generale synode

Ir. C.A. de Vries, vanuit het moderamen van de generale synode

Directie

Op 19 april 2018 werd ing. G.J. de Groot MBA door de generale synode benoemd tot algemeen directeur van de dienstenorganisatie, startend per 1 juni 2018.

Bezoldiging bestuur

Conform de generale regeling dienstenorganisatie artikel 3, lid 9, genieten de leden van het bestuur van de dienstenorganisatie geen beloning voor hun werkzaamheden, maar hebben zij recht op vergoeding van de kosten die zij maken bij de uitoefening van hun bestuursfunctie. In het jaar 2021 is € 389 aan onkostenvergoedingen verstrekt. Dit betreft voornamelijk vergoedingen voor reis- en verblijfkosten. Aan de bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd en is in 2018 geëvalueerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning worden deze getoetst aan de regeling van de brancheorganisatie Goede Doelen Nederland (voorheen VFI). In de toelichting op de personeelskosten in de jaarrekening staat een overzicht van de bezoldiging van de directie(leden).

Bezoldiging directie

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in april/mei 2018 in het verlengde van de aanstelling van de nieuwe algemeen directeur.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgen de Protestantse Kerk in Nederland en Kerk in Actie de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelen.nl).

Het bruto jaarsalaris inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering van de directie bedroeg voor G.J. de Groot in 2021 € 130k (1 fte). Op dit jaarinkomen is conform de regeling "Beloning Directeuren van goededoelenorganisaties" een BSD-score van 485 punten van toepassing. Het hierbij behorende maximaal inkomen bedraagt € 142k per 1 januari 2021. Het jaarinkomen van G.J. de Groot past derhalve binnen het in de beloningsregeling opgenomen maximum.

Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn bleven voor G.J. de Groot met een bedrag van € 145k (1 fte) binnen het in de regeling opgenomen bedrag van € 209k per jaar.

De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de staat van baten en lasten.

Rooster van aftreden

Mr. drs. G.H. van der Waaij, benoeming per 1 januari 2018, benoemd door de generale synode in november 2017, herbenoeming per 1 januari 2022, aftreden uiterlijk 31 december 2025.

Mr. W. van Leussen, benoeming per 1 januari 2014, benoemd door de generale synode in november 2013, herbenoemd per 1 januari 2018, afgetreden op 31 december 2021.

M. van Ginkel RA, benoeming per 1 januari 2015, benoemd door de generale synode in november 2014, herbenoeming per 1 januari 2019, aftreden uiterlijk op 31 december 2022.

Dr. R. de Reuver, scribe van de Protestantse Kerk in Nederland, benoeming door de generale synode in april 2016, in dienst getreden op 15 juni 2016, herbenoemd per juni 2021, aftreden uiterlijk 15 juni 2026.

M.R.J. Westerduin MBA, benoeming per 1 januari 2019, benoemd door de generale synode in november 2018, afgetreden per 10 mei 2021.

Ir. C.A. de Vries, benoeming door de generale synode in april 2019, mogelijke herbenoeming per april 2024, aftreden uiterlijk april 2029 (afhankelijk van synode lidmaatschap en synodebesluiten).

Functieverdelingen binnen het bestuur

De bestuursleden hebben elk specifieke aandachtsgebieden:

- Mevrouw Van der Waaij vertegenwoordigt het bestuur van de dienstenorganisatie in de Protestantse Stichting Hydepark Beheer, waarvan zij de voorzitter is. Zij vertegenwoordigt het bestuur van de dienstenorganisatie in het Besturenoverleg Land-Regio. Daarnaast vertegenwoordigt zij het bestuur in de Remuneratiecommissie als voorzitter.
- De heer Westerduin vertegenwoordigde het bestuur in zaken rondom personeel en leiderschapsontwikkeling. Daarnaast vertegenwoordigde hij het bestuur in de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk en in de Protestantse Stichting Hydepark Beheer als penningmeester.
- De heer Van Leussen vertegenwoordigt het bestuur in de Auditcommissie en in het Besturenoverleg Land-Regio. Hij vertegenwoordigt het bestuur van de dienstenorganisatie in het bestuur van de Stichting Hydepark Beheer, waarvan hij secretaris is. Ook is hij namens het bestuur van de dienstenorganisatie adviseur van de Commissie Steunverlening (Solidariteitskas). Tot slot woont hij de jaarvergaderingen van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer bij.
- De heer Van Ginkel is aanspreekbaar op zaken die te maken hebben met ICCO. Hij richt zijn aandacht daarnaast op zaken met betrekking tot (het overleg met) Stichting Kerkelijk Geldbeheer. Hij vertegenwoordigt het bestuur in de Auditcommissie als voorzitter, in de Remuneratiecommissie als vicevoorzitter, en hij vertegenwoordigt het bestuur in het participantenberaad van de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk.
- Aan het jaarlijks overleg met de Modalitaire Uitvoeringsorganisaties nemen telkens twee bestuursleden van de dienstenorganisatie deel; dit wordt per keer bepaald.
- Alle bestuursleden (met uitzondering van de moderamenleden) zijn ook bestuurslid van de Protestantse Stichting Steun Protestantse Kerk in Nederland.
- Alle bestuursleden nemen deel aan het overleg met de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer.

Nevenfuncties

Buiten de kerkelijke functies op plaatselijk, regionaal en/of landelijk vlak bekleden de bestuursleden ook nevenfuncties op financieel, economisch en maatschappelijk terrein. Bestuursleden van de dienstenorganisatie hebben onderstaande nevenfuncties:

Mr. drs. G.H. van der Waaij, bestuursvoorzitter

Juridisch adviseur/ DGA Van der Waaij Juridisch Advies B.V., vicevoorzitter Raad van Toezicht GGZ Centraal, voorzitter bestuur Protestantse Stichting Hydepark Beheer, voorzitter bestuur Protestantse Stichting Steun Protestantse Kerk in Nederland, lid Maatschappij van Welstand (commissie subsidies samenleving).

Mr. W. van Leussen, bestuurslid

Lid raad van toezicht (vicevoorzitter) Stichting (Unesco) Wereld Erfgoed Kinderdijk, bestuurslid (secretaris) Protestantse Stichting Hydepark Beheer, lid bestuur (secretaris) Protestantse Stichting Steun Protestantse Kerk in Nederland, voorzitter bestuur Stichting Vrienden van dr. H.F. Kohlbrugge, voorzitter bestuur J.W. Ooms Stichting, bestuurslid Stichting Fundatie voor Hervormden te Tubbergen, lid Cliëntenraad Beatrixziekenhuis te Gorinchem.

M. van Ginkel R.A., bestuurslid

Adviseur / eigenaar Anrigea BV, plaatsvervangend voorzitter raad van bestuur Juzt, penningmeester Stichting Vrienden van Zusters in Rwanda, penningmeester TFC Hart voor Frankrijk, voorzitter Kringloop Het Goede Doel, Lid van de Financieel economische commissie van het NBG.

Dr. R. de Reuver, scribe en bestuurslid vanuit moderamen generale synode

Uit hoofde van zijn functie lid van het moderamen van de Raad van Kerken en van het CIO (Interkerkelijk Contact in Overheidszaken). Daarnaast is hij voorzitter van het Nederlands Christelijk Forum (NCF).

Ir. C.A. de Vries, bestuurslid vanuit moderamen generale synode

Directeur Edusupport-IT (interim-management in het onderwijs), voorzitter College van Toezicht Mayfinance CV, lid van de Ledenraad van Het Koninklijk Instituut Van Ingenieurs (Kivi).

De directeur van de dienstenorganisatie heeft de volgende nevenfuncties:

Ing. G.J. de Groot MBA, algemeen directeur

Lid Participantenberaad van de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk, lid Raad van Toezicht Stichting Alpha-cursus Nederland, lid van de vereniging Maatschappij van Welstand.

Evaluatie functioneren

Het bestuur heeft in de vergadering van 13 december 2021 het functioneren van het bestuur geëvalueerd. Het bestuur is dankbaar voor de goede samenwerking en voor de ontwikkeling die het bestuur de afgelopen jaren doorgemaakt is.

Er is een kwaliteitsslag gemaakt rondom de bestuursvergaderingen: de vergaderstukken worden voorzien van een oplegger waarin agendapunten worden voorbereid en geïntroduceerd, de agenda is op strategisch niveau ingericht, de vergadering wordt regelmatig voorafgegaan door de (interne) auditcommissie die o.a. de voortgang van de jaarplannen en financiën bespreekt, de (actuele) mededelingen van de directeur worden vooraf gedeeld.

Daarnaast heeft het bestuur in de evaluatie in het bijzonder stilgestaan bij momenten in de vergadering van het afgelopen jaar of rondom het bestuur waarbij het bestuur het beter had kunnen doen, welke factoren daarbij een rol speelden en wat de geleerde lessen voor de toekomst waren. Geconcludeerd werd dat de kernwaarden van de organisatie - dichtbij, dienstbaar, doelgericht en duurzaam - meer geïntegreerd kunnen worden in het functioneren van het bestuur. Dit actiepoint wordt het komende jaar verder uitgewerkt. Tevens kwam naar voren dat het bestuur wil onderzoeken of de huidige governancestructuur nog duurzaam en

toekomstgericht is. Tot slot heeft het bestuur geconcludeerd indien mogelijk minder frequent te willen vergaderen.

In het voorjaar van 2022 wordt in de nieuwe bestuurssamenstelling de tijd genomen om vooruit te kijken en verwachtingen te bespreken over de inrichting van de agenda en de wijze van vergaderen.

3.3 Kort verslag bestuursvergaderingen 2021

Het bestuur van de dienstenorganisatie kwam over het verslagjaar 2021 in totaal twaalf keer bijeen. De algemeen directeur heeft alle vergaderingen bijgewoond. In dit verslag zijn alleen de punten opgenomen die een relatie hebben met het werk van Kerk in Actie. Het volledige verslag is terug te vinden in de jaarrekening van de Dienstenorganisatie.

Wisselingen in het bestuur en de directie van de dienstenorganisatie

Bestuurslid M.R.J. Westerduin MBA heeft zijn bestuurslidmaatschap per 10 mei 2021 neergelegd. Het directieteam van de dienstenorganisatie bestaat sinds de transitie per 1 juni 2021 uit de algemeen directeur G.J. de Groot, de clustermanager Ondersteuning & Beheer M.E. Willemsen en de clustermanager Begeleiding & Ontwikkeling ds. N.J.M. Goedhart.

Transitie - inrichting en implementatie van de nieuwe organisatie en werkwijze

De inrichting van de nieuwe organisatie en een nieuwe werkwijze in de dienstverlening aan plaatselijke gemeenten is op 1 juni 2021 van start gegaan.

Het bestuur van de dienstenorganisatie heeft o.a. als taak zorg te dragen voor de arbeidsrechtelijke aangelegenheden van hen die werkzaam zijn krachtens een arbeidsovereenkomst met de kerk. Daarom heeft het bestuur in januari 2021 een nieuw sociaal plan vastgesteld. Er zijn begin van het jaar gesprekken gevoerd met de medewerkers die boventallig zijn geworden om zoveel mogelijk duidelijkheid en transparantie te geven over het proces en de gevolgen van de transitie. Er is een intensief begeleidingstraject voor (nieuwe) leidinggevenden gestart en er is veel aandacht geweest voor de ontwikkeling van teams en voor het opbouwen van een werkwijze die bijdraagt aan de beweging naar een toekomstgerichte kerk. Ook zijn er in 2021 gespreksrondes met de classes, de plaatselijke gemeenten en andere betrokkenen georganiseerd als basis voor de uitwerking en vormgeving van het nieuwe dienstverleningsmodel. De organisatieverandering heeft de meeste impact op het cluster Begeleiding & Ontwikkeling dat zich richt op plaatselijke gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland en dat deels ook uit daarvoor bestemde middelen wordt gefinancierd. Het werk van Kerk in Actie wordt gefinancierd uit de specifiek voor dit doel vrijwillig geworven gelden. Deze gelden worden besteed volgens de daarvoor vastgestelde kaders en richtlijnen. Het jaar 2021 is afgesloten met een evaluatie van de transitie zodat geleerde lessen kunnen worden meegenomen naar de toekomst.

Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk

Bestuurlijk overleg

Op 20 mei 2021 vond een bestuurlijk overleg plaats tussen de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk/Stichting Hydepark en de Protestantse Stichting Hydepark Beheer. In dit overleg werd met name de financiële positie (liquiditeit) als gevolg van de coronacrisis, de jaarrekening 2020 en de toekomst van Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk besproken.

Verzoek om kwijtschelding huur

De bestuurder en de Raad van Toezicht van Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk/Stichting Hydepark hebben verzocht om kwijtschelding van een deel van de huur van Nieuw Hydepark (pand is eigendom van de kerk). Dit verzoek is afgewezen.

Participantenberaad

Tijdens het participantenberaad op 6 juli 2021 is de routekaart om te komen tot een gezamenlijke visie alsook het onderzoek naar de toekomst van het landgoed Hydepark besproken. Tijdens het participantenberaad op 16 december 2021 is de voortgangsrapportage van het onderzoek naar de positie van het diaconaal vakantiewerk binnen de toekomstvisie van de Protestantse Kerk in Nederland besproken alsook de stand van zaken van het onderzoek naar de toekomst van landgoed Hydepark in relatie tot de exploitatie van gebouw Nieuw Hydepark.

Overleg bestuurder PSDV - directeur

Verder is er regelmatig contact tussen de algemeen directeur van de dienstenorganisatie en de bestuurder van de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk tevens bestuurder van de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk Beheer en de Stichting Hydepark (exploitatie gebouw Nieuw Hydepark).

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De heer Mr. Th. Hoekstra, werkzaam bij de dienstenorganisatie, is in september 2018 benoemd als functionaris gegevensbescherming (FG). Op 12 april 2021 en op 13 december 2021 heeft hij een reguliere rapportage aan het bestuur van de dienstenorganisatie gedaan. De door de functionaris gegevensbescherming genoemde actiepunten worden opgevolgd. Over deze opvolging wordt gerapporteerd in de tweemaandsrapportages. Uit de jaarrapportage 2021 blijkt dat er veel stappen zijn gezet ten aanzien van het IT-beleid. Afgezien van een ferm advies van de toezichthouder over Google Workspace hebben zich geen majeure incidenten voorgedaan.

Beleid informatiemanagement en automatisering

Het in oktober 2020 door het bestuur vastgestelde investeringsplan wordt jaarlijks besproken in de auditcommissie en in de bestuursvergadering. Er vindt een jaarlijkse monitoring plaats op de voortgang van de digitale transformatie van de dienstenorganisatie. In de bestuursvergadering van maart en van november 2021 is het informatiebeveiligingsbeleid uitgebreid besproken. Besloten is dat de teamleider Informatiemanagement & Automatisering) jaarlijks aan het bestuur verslag zal uitbrengen van de stand van zaken, de dilemma's en de geboekte resultaten.

Corona

De impact van de coronacrisis is ook in 2021 in diverse bestuursvergaderingen gemonitord en besproken. Bij de start van de coronacrisis vorig jaar werd gedacht dat lokale gemeenten in zwaar weer zouden komen. Daarom is destijds een noodfonds opengesteld met een totaalbedrag van €5 miljoen. Omdat de impact van de coronacrisis in maart 2021 nog onduidelijk was, is besloten het noodfonds ook voor geheel 2021 open te stellen. Er is geen gebruik gemaakt van het noodfonds.

Verder is in de tweemaandsrapportages gerapporteerd over de impact van de coronacrisis op het financieel resultaat. Op deze manier hebben directie en bestuur kortcyclisch inzicht gekregen in de ontwikkelingen binnen de dienstenorganisatie t.a.v. de (overheids)maatregelen rondom corona. Eveneens is in de tweemaandsrapportage standaard het onderdeel risico-analyse met bijbehorende beheersmaatregelen opgenomen. De risicoanalyse en de scenario's m.b.t. corona hebben directie en bestuur een integraal overzicht gegeven van de impact op de dienstenorganisatie.

Doelgroepen aan de bestuurstafel

In de bestuursvergadering van januari 2021 is besloten om - zo mogelijk drie à vier keer per jaar - een doelgroep aan de bestuurstafel uit te nodigen. Vanwege de coronacrisis en het online vergaderen zijn er slechts twee momenten gerealiseerd.

- Predikanten: in het beleidskader en de uitwerking in het jaarplan 2021 is ingezet op meer begeleiding, betere ondersteuning en een betere aansluiting op de behoeften van predikanten. De predikanten hebben op 12 april 2021 hun verhaal met het bestuur gedeeld.
- Partnerorganisaties: in de bestuursvergadering van 10 mei 2021 is gesproken met een partnerorganisatie van Kerk in Actie, te weten: Church of Uganda, Teso Dioceses Planning and Development Office.

Overige zaken

- In november 2021 heeft Kerk in Actie het traject tot verkrijging van een ISO-certificering succesvol doorlopen.
- Het sociaal jaarverslag is in de bestuursvergadering van 10 mei 2021 besproken en vastgesteld.

3.4 Vooruitblik 2022

Deze verantwoordingsverklaring volgt op een intensief jaar van de transitie binnen de dienstenorganisatie. Een nieuw dienstverleningsmodel om toekomstgericht kerk-zijn te ondersteunen, wordt dit jaar verder uitgewerkt. Hier wordt uitgebreid de tijd voor genomen omdat er bewust voor gekozen is dit samen met classes en andere organisaties binnen en buiten de Protestantse Kerk in Nederland te doen. De dienstverlening wordt geïntegreerd aangeboden ten behoeve van een duidelijk samenhangend dienstenaanbod. Het vraagt veel van de organisatie om deze vernieuwende manier van werken eigen te maken. In 2022 wordt veel aandacht besteed aan het begeleiden van teams die deze verandering dienen te bewerkstelligen.

In 2022 wordt samen met de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk de gezamenlijke visie uitgewerkt en daarmee worden toekomstgerichte keuzes gemaakt en wordt ook het (financiële) verleden afgehandeld. Het onderzoek naar de mogelijkheden om de exploitatie van het landgoed Nieuw Hydepark te verbeteren, en de gesprekken hierover met diverse stakeholders, wordt gecontinueerd. Op grond hiervan wordt in 2022 een nadere uitwerking verwacht.

Kerk in Actie is in 2021 gestart met het aanbrengen van focus binnen de bestaande speerpunten. In 2022 wordt aandacht besteed aan het doorvertalen van deze focus richting de landenplannen; hiermee wordt er gepoogd meerjarig te plannen en begroten. Daarnaast zal er gewerkt worden aan een audit rondom ISO. Verwacht wordt dat de inkomsten van Kerk in Actie in 2022 op peil kunnen blijven of zelfs iets stijgen. De voorgenomen bestedingen stijgen, vooral op het terrein van de noodhulp, hierdoor ook door de opbrengst van de Giro555 actie voor Oekraïne. Voor het opvoeren van de besteding van de in de eigen bestemmingsreserves aanwezige gelden vanaf 2022 zal een plan worden opgesteld. De stand van de reserves ultimo 2021 (overschot ten opzichte van de norm) geeft hiertoe aanleiding.

Er wordt dit jaar geïnvesteerd in het leidinggevend kader. Er wordt aandacht en begeleiding gegeven in gezamenlijk leiderschap, eenheid in verscheidenheid, bij jezelf blijven en gedeelde visie uitdragen naar de teams. De begeleiding wordt geboden door team trainingen, onder leiding van de teamleider HR.

Dit jaar zijn cybersecurity en informatiebeveiliging belangrijke speerpunten die we samen met onze strategische partner Hoffmann oppakken. Cybersecurity en informatiebeveiliging zijn een gedeelde taak en verantwoordelijkheid van iedereen in de organisatie, waarbij een duidelijk informatiebeveiligingsbeleid wordt onderhouden, uitgevoerd en geauditeerd. Informatiebeveiliging heeft betrekking op beschikbaarheid en continuïteit, exclusiviteit en

vertrouwelijkheid, en integriteit en betrouwbaarheid. Een belangrijk onderdeel is training van alle medewerkers om bewust gedrag te bevorderen.

3.5 Begroting en jaarplan 2022

In de vergadering van de kleine synode van 26 november 2021 is het jaarplan en de begroting 2022 (VA 21-12) van Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland vastgesteld. Het jaarplan 2022 is terug te vinden op www.kerkinactie.nl. De verkorte begroting 2022 van Kerk in Actie is als volgt:

Baten (x € 1.000)	Begroting		Rekening		Begroting	
	2022	%	2021	%	2021	%
Baten van particulieren	24.144	87%	22.820	86%	23.544	87%
Baten van verplichte bijdragen gemeenten	315	1%	473	2%	473	2%
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	1.600	6%	1.624	6%	1.600	6%
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.700	6%	1.738	7%	1.400	5%
Baten van subsidies van overheden	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal geworven baten	27.759	100%	26.656	100%	27.017	100%
Baten uit dienstverlening	0	0%	18	0%	33	0%
Overige baten	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal baten	27.759	100%	26.673	100%	27.050	100%

Lasten (x € 1.000)	Begroting		Rekening		Begroting	
	2022	%	2021	%	2021	%
Besteed aan doelstellingen						
Zending	7.691	26%	6.565	23%	7.293	25%
Werelddiaconaat	10.488	35%	8.465	30%	10.127	35%
Noodhulp	5.128	17%	7.437	26%	5.426	19%
Binnenlands diaconaat	1.642	6%	1.426	5%	1.776	6%
	24.950	84%	23.892	84%	24.622	85%
Wervingskosten	3.230	11%	3.306	12%	3.118	11%
Kosten beheer en administratie	1.579	5%	1.384	5%	1.380	5%
Totaal lasten	29.759	100%	28.582	100%	29.120	100%
Saldo voor financiële baten en lasten	-2.000		-1.908		-2.070	
Saldo financiële baten en lasten	0		0		0	
Saldo van baten en lasten	-2.000		-1.908		-2.070	

Beleidskader: geloven in delen, delen in geloof

Het werk van Kerk in Actie wordt uitgevoerd in programma's en activiteiten, en is onderdeel van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk. De synode van de Protestantse Kerk in Nederland heeft in 2017 het beleidskader voor het werk van Kerk in Actie vastgesteld. Dit kader

geeft richting in de periode tot en met 2025.

Begin 2021 is het strategisch beleidskader 'De toekomst open tegemoet' vastgesteld. De eerder gekozen positionering voor Kerk in Actie wordt daarin bevestigd en geactualiseerd:

Kerk in Actie is het orgaan van de Protestantse Kerk voor zending en diaconaat

We werken namens plaatselijke gemeenten in Nederland en met kerken en christelijke organisaties in Nederland en wereldwijd.

Kerk in Actie is deel van een wereldwijd netwerk

Via ons netwerk werken we aan verkondiging van het evangelie (zending), armoedebestrijding en hulp aan de meest kwetsbaren (diaconaat). In aansluiting op de beweging van de Protestantse Kerk ('terug naar de kern') kiest Kerk in Actie voor een focus op een aantal herkenbare prioriteiten.

Samen de Kerk in Actie

We faciliteren en steunen het in actie komen van plaatselijke gemeenten om te bouwen aan een toekomst waarin ieder mens telt. Kerk in Actie doet dat samen met plaatselijke gemeenten in Nederland en samen met partners wereldwijd. We stimuleren plaatselijke gemeenten en partners wereldwijd om – op basis van eigen kracht en visie – de samenwerking te zoeken met andere partijen om zo concrete doelstellingen te kunnen bereiken. Om mensen en middelen gericht in te kunnen zetten, kiest Kerk in Actie prioriteiten die onderling met elkaar verbonden zijn.

Kerk in Actie richt zich op de volgende vijf prioritaire thema's:

1. **De Bijbel als levensbron:** evangelieverkondiging en toegankelijk maken van de Bijbel.
2. **Kerken in de minderheid:** solidariteit met kerken in een minderheidspositie.
3. **Kinderen en jongeren:** kansen voor kinderen en jongeren in de knel.
4. **Mensen op zoek naar veiligheid:** hulp aan vluchtelingen en ontheemden.
5. **Armoedebestrijding:** ondersteuning van diaconieën bij het thema armoedebestrijding.

3.6 Vrijwilligers, personeel en organisatie

Vrijwilligers

De inzet van talloze plaatselijke vrijwilligers, ambtsdragers en taakdragers voor het werk van Kerk in Actie is van onschatbare waarde. Naast deze plaatselijke vrijwilligers zijn andere vrijwilligers binnen de dienstenorganisatie werkzaam voor Kerk in Actie. Ruim twintig vrijwilligers zetten zich in voor diverse werkzaamheden, zoals opmaak en verzendklaar maken van rondzendbrieven, standmedewerker op evenementen en beurzen, voorbereiding Landelijke Diaconale Dag en Diaconale Ontmoetingsdagen. Sommigen van hen zijn wekelijks actief, anderen zijn beschikbaar wanneer hun hulp nodig is. Tenslotte is er nog een 'pool' van zestig vertalers beschikbaar waarop Kerk in Actie indien nodig een beroep kan doen. De inzet van al deze vrijwilligers helpt niet alleen de werkdruk te verlichten, maar is ook een essentiële bijdrage aan het werk van Kerk in Actie.

Personeel

Onderstaand is de totale personeelsformatie van Kerk in Actie, gesplitst in een basisformatie en in een formatie inzake bijzondere aanstellingen. Dit ziet er als volgt uit:

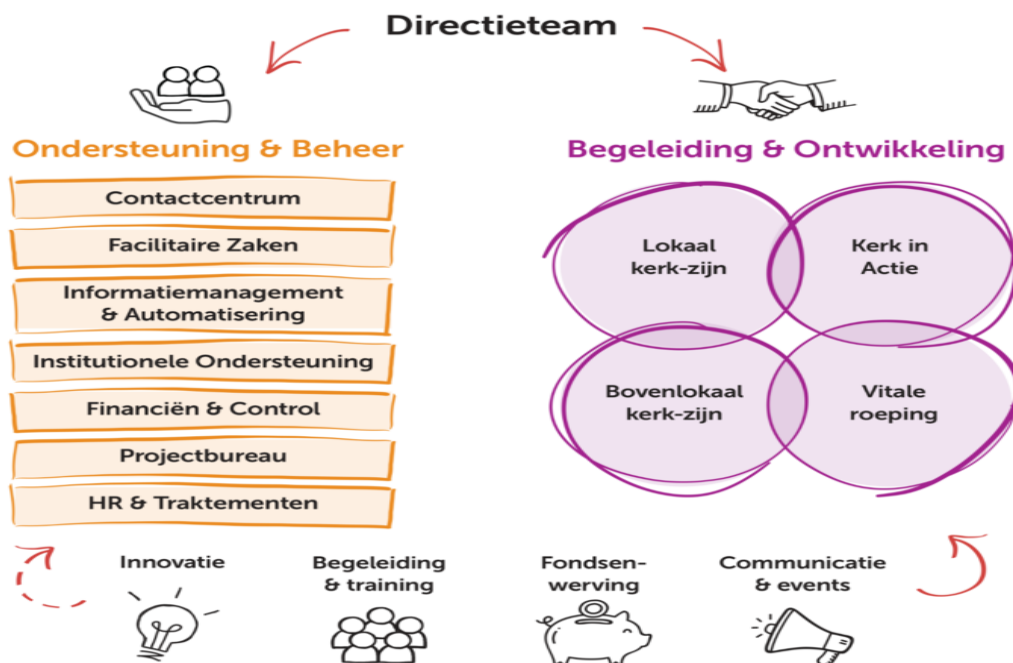
Formatie Kerk in Actie (in fte's)	Rekening 2021 (Gemiddeld)	Begroting 2021	Rekening 2020 (Gemiddeld)	Rekening 2019 (Gemiddeld)
Basisformatie Kerk in Actie	29,2	30,7	30,0	28,4
Communicatie en fondsenwerving (raming):				
C&F -KIA -fondsenwerving	11,7	7,1	6,5	6,5
C&F -KIA- communicatie	8,7	8,3	7,0	7,0
	49,6	46,1	43,5	41,9
Beheer en administratie:	42,5	44,5	37,5	35,2
% aandeel Kerk in Actie	18%	19%	17%	15%
	7,7	8,6	6,3	5,5
Totaal Kerk in Actie	57,3	54,7	49,8	47,4

Deze formatie is exclusief 4,0 fte uitgezonden medewerkers aangezien deze onder de directe project bestedingen worden verantwoord.

Organisatie

Kerk in Actie is een integraal onderdeel van de Protestantse kerk. Deze kent de volgende organisatiestructuur.

Organisatiestructuur dienstenorganisatie

3.7 Risicobeheer

Algemeen

Risicobeheer betekent het in kaart brengen van de risico's voor de organisatie, het maken van een inschatting van de waarschijnlijkheid dat een risico zich in de praktijk zal voordoen, en de impact die dat voorval op de organisatie zal hebben. Vanuit deze inschattingen worden maatregelen bepaald gericht op het beheer van de gesignaleerde risico's.

Hierbij is het volgende onderscheid aangebracht.

- reputatierisico's
- financiële risico's
- operationele risico's.

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk in Nederland

De dienstenorganisatie is niet alleen in Nederland actief, maar wereldwijd. Daarnaast zijn zeer veel vrijwilligers en medewerkers betrokken bij de uitvoering van het werk. De aard van de risico's heeft derhalve een breder spectrum dan alleen het werk in de dienstenorganisatie.

In 2019 en 2020 zijn op clusterniveau en DO niveau risico workshops georganiseerd. In deze sessies zijn de belangrijkste risico's geïdentificeerd en zijn beheersmaatregelen geformuleerd om deze risico's te mitigeren. In 2020 en 2021 is in de 2-maandsrapportage gerapporteerd over de voortgang en de effectiviteit van de beheersmaatregelen.

Begin 2022 is er voor alle leidinggevenden een introductiesessie geweest waarin de belangrijkste aspecten van risicomanagement centraal stonden. In 2022 worden opnieuw workshops georganiseerd om de belangrijkste risico's in kaart te brengen en concrete beheersmaatregelen te formuleren op de belangrijkste risicogebieden. Over de voortgang en effectiviteit van de beheersmaatregelen zal worden gerapporteerd in de kwartaalrapportage.

Reputatierisico's

De dienstenorganisatie streeft naar een transparante en open communicatie met alle belanghebbenden. Dit is van groot belang voor de wijze waarop belanghebbenden het werk ervaren. Kerk in Actie heeft via verschillende media per doelgroep een passende aanpak. De organisatie is voortdurend alert op interne en externe invloeden.

Reputatierisico's als gevolg van synodale uitspraken en besluiten worden niet benoemd in dit verslag. Deze komen - indien van toepassing - aan de orde in de rapportage van het moderamen van de Protestantse Kerk in Nederland aan de synode.

Financiële risico's

De bekende en kwantificeerbare financiële risico's zijn in de jaarrekening vermeld onder 'de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen' (*zie einde toelichting op de balans*).

Operationele risico's

Operationele risico's zijn risico's als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen.

Veiligheidsbeleid

Werknemers die reizen en werken in het buitenland lopen risico. Te denken valt aan tropische ziektes, beroving, diefstal of zelfs ontvoering. Ook kan er sprake zijn van gewelddadige acties met een religieuze of politieke achtergrond. Daarom is er een eigen veiligheidsbeleid waarin uitgangspunten, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot veiligheid zijn vastgelegd. Dit beleid, dat vooral betrekking heeft op het

buitenland werk van Kerk in Actie, is begin 2020 opnieuw geactualiseerd en vastgesteld door het MT van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland.

Daarnaast zijn er veiligheidsplannen voor alle landen waar partners van Kerk in Actie actief zijn. Deze veiligheidsplannen beschrijven de aanwezige veiligheidsrisico's met relevante veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van risico's. Alle reizende medewerkers van Kerk in Actie zijn verplicht om voorafgaande aan een reis een veiligheidstraining te volgen en die deskundigheid vervolgens ook op peil te houden.

Heeft zich tijdens een reis of uitzending een incident voorgedaan waar een medewerker mogelijk een trauma aan overgehouden heeft, dan kan de betreffende medewerker dat melden en bespreken tijdens een debriefing gesprek. In dat geval is professionele begeleiding mogelijk. Kerk in Actie werkt met een veiligheidsadviseur. Daarnaast heeft Kerk in Actie een intern werkend Crisis Management Team (CMT) dat optreedt wanneer de algemene veiligheidssituatie in een regio, gebied of land daarom vraagt en in geval van calamiteiten en incidenten. Het CMT bestaat uit de manager en twee noodhulp collega's met ervaring op veiligheidsbeleid.

Gedragcodes Kerk in Actie als onderdeel van preventie

Omdat medewerkers ook uitvoering geven aan het vormgeven van een integere organisatie heeft Kerk in Actie zich aangesloten bij een aantal internationaal erkende gedragcodes zoals de [Act Alliance Code of Conduct Policy](#) en [The Code of Conduct for the International Red Cross and Red Crescent Movement and NGO's in Disaster Relief](#).

Alle medewerkers worden geacht zich hieraan te houden als zij voor Kerk in Actie werken, op dienstreis zijn of als uitgezonden medewerker verblijven in een gastland. Medewerkers van Kerk in Actie tekenen bij aanstelling deze codes.

De genoemde codes zijn c.q. worden onderdeel van de contracten met Kerk in Actie partners en daarmee voor deze partnerorganisaties relevant. Zo nemen wij stappen om verdere invulling te geven aan onze ketenverantwoordelijkheid.

Internationaal betalingsverkeer

In toenemende mate zijn risico's in het internationale betalingsverkeer zichtbaar vanwege aan banken opgelegde maatregelen in het kader van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en/of vanwege lokale wetgeving ten opzichte van Ngo's en kerken. Daarnaast heeft de EU sancties opgelegd aan verschillende landen in de wereld. Deze sancties hebben tot gevolg dat financiële transacties met bepaalde landen niet of bijna niet mogelijk zijn. Dit kan leiden tot problemen in het tijdig ter plekke krijgen van toegezegde gelden en daarmee tot problemen bij de realisatie van project- en programmadoelstellingen.

IT omgeving

In 2019 is een risico inventarisatie gehouden m.b.t. het onderwerp Cybersecurity. Hierbij zijn o.m. de risico's op datalekken en ongeautoriseerde toegang tot onze systemen in kaart gebracht. Vervolgens zijn hierop beheersmaatregelen in gang gezet die hebben geleid tot o.a. een herindeling van de Google mappenstructuur en de beveiliging hiervan, extra authenticatie stappen bij het inloggen in onze systemen en het aanscherpen van het beleid inzake het delen van documenten. Cybersecurity vraagt blijvende aandacht en vandaar dat ook in 2021 de monitoring op en verbetering van de beveiliging van onze IT systemen hoge prioriteit heeft gehad.

Bedrijfshulpverlening

Bij het landelijk dienstencentrum is een team van bedrijfshulpverleners aanwezig dat dagelijks klaar staat om op te treden in noodsituaties. Om de paraatheid en kennis van de bedrijfshulpverleners actueel te houden, volgen de teamleden frequent de opleidingen met

betrekking tot ontruiming, eerste hulp, reanimatie en brandpreventie. Door de bedrijfshulpverlening worden ontruimingsoefeningen uitgevoerd op de locatie van de dienstenorganisatie in Utrecht. Ontruimingën worden geëvalueerd en kunnen leiden tot acties op de geconstateerde aandachtspunten.

3.8 Duurzaamheid en beleggingen

Bijbelse opdracht

Onze aandacht voor duurzaamheid heeft alles te maken met de Bijbelse opdracht om zorgvuldig om te gaan met de schepping. Dat wat wij ontvangen willen we zorgvuldig beheren en overdragen aan toekomstige generaties. Als goede rentmeesters willen we verantwoordelijk omgaan met de medemens, de aarde en de schepping als geheel.

Duurzaamheid in de programma's

In het huidige beleidskader voor de dienstenorganisatie geldt duurzaamheid als één van de kernwaarden. Daarmee wordt bedoeld dat mensen, middelen en vermogen zo worden ingezet dat ze ten goede komen aan kerk en wereld. Voor het werk van Kerk in Actie is de intentie uitgesproken om duurzaamheid te maken tot een toetssteen voor al het werk. Meer specifiek is er voor gekozen om duurzaamheid in de betekenis van 'zorg voor de schepping' te intensiveren. Kerk in Actie binnenland is één van de dragende partners van GroeneKerken. GroeneKerken biedt kerken een netwerk, handvatten voor verduurzaming en inspiratie. Voor 2022 wordt gewerkt aan verbreding en verdieping van de impact.

In het najaar van 2021 is voor Kerk in Actie binnenland een vacature geformuleerd voor een medewerker kennisplatform voor het thema 'duurzaamheid'. De aan te stellen medewerker wordt voor 50% van de werktijd verbonden aan GroeneKerken, voor de overige werktijd aan het kennisplatform. Opdracht luidt theologische en strategische doordenking van duurzaamheid te verbinden met het kerkelijk perspectief en maatschappelijke impact. Van de medewerker wordt ten derde meedenken verwacht in verdere verduurzaming van de dienstenorganisatie. De sollicitatieprocedure is in 2021 afgerond en met ingang van 1 januari 2022 is de vacature vervuld. De theologische en strategische doordenking vindt plaats in samenwerking met zowel externe partners, zoals onder meer Micha, de Laudato Si Alliantie, A Rocha, Tear, de Maatschappij van Welstand en de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer, als met de bestaande programmalijnen in de hele breedte van de dienstenorganisatie.

Voor Kerk in Actie buitenland is duurzaamheid een gespreksonderwerp in het gesprek met partners. In diverse landen (bijvoorbeeld Oeganda, Kenia en Ethiopië, India, Indonesië) zijn projecten expliciet gericht op klimaatadaptatie, tegengaan van opwarming van de aarde en eco-theologie. Met Indonesië vindt bijvoorbeeld uitwisseling plaats rond 'Green Churches and Mosques'.

Duurzaamheid in onze bedrijfsvoering

De aandacht voor duurzaamheid is in onze bedrijfsvoering ingebed.

In 2021 is de afdeling inkoop opgericht, met deze afdeling monitoren we structureel bij alle aankopen die we doen of deze aan onze kernwaarden, waaronder duurzaamheid voldoen.

Ons pand in Utrecht moet per 1-1-2023 aan energielabel C voldoen. Er is een offerte aangevraagd om onze spouwmuren te isoleren. We onderzoeken ook alvast de mogelijkheden om versneld naar energielabel A te gaan.

Duurzaamheid in het beleggingsbeleid

De door Kerk en Actie geworven gelden worden niet belegd. Voor zover Kerk en Actie deelt in rendement uit beleggingen van de Protestantse Kerk in Nederland, is daarop een duurzaam beleggingsbeleid van toepassing. Dit betekent onder meer dat er alleen wordt

belegd in aandelen van ondernemingen die binnen hun sector relatief goed scoren op duurzaamheid en sociaal beleid. Bovendien wordt er niet belegd in sectoren die schadelijk worden geacht voor de samenleving.

3.9 Financiën

Continuïteitsreserve

Kerk in Actie is onderdeel van de Protestantse kerk, die in haar eigen vermogen een algemene risicoreserve kent. Deze algemene risicoreserve geldt enerzijds als continuïteitsreserve, een 'buffer' voor onverwachte tegenvallers, waarvan Kerk in Actie ook gebruik kan maken.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van Kerk in Actie is onderverdeeld in reserves en fondsen.

Reserves (€ 22.288k)

De reserves van Kerk in Actie vallen in de categorie bestemmingsreserves. Bestedingen van deze bestemmingsreserves dienen plaats te vinden binnen de gegeven algemene bestemming. Binnen deze algemene bestemmingen kunnen de bestedingen door het bestuur worden bepaald. De gevormde bestemmingsreserves mogen geen verplichting betreffen.

Fondsen (€ 2.753k)

Deze bestemmingsfondsen zijn vanwege de specifieke bestemming, die door derden (gevers of overheid) is bepaald, slechts aan te wenden voor de specifieke bestemming.

Beleid bestemmingsreserves

Kerk in Actie wijst jaarlijks op grond van de begroting van Kerk in Actie, die is vastgesteld door de kleine synode, de bedragen toe ten behoeve van de steunverlening aan partners en projecten.

Indien de steunverlening aan bepaalde projecten vertraagd is of om moverende redenen door de relatiebeheerders niet aan een project wordt toegekend, vloeien de gelden die niet besteed zijn terug in revolving funds. Deze bestemmingsreserves kunnen aangewend worden om in een volgend jaar eventuele tekorten te dekken. Op deze wijze kan bijvoorbeeld worden voorkomen dat een onverwachte daling van inkomsten leidt tot vermindering van al aan partners toegezegde steun. De revolving funds fungeren zo als egalisatiereserve voor de doelen waarvoor de gelden zijn bestemd.

De normering van de revolving funds is bepaald door het uitgangspunt dat Kerk in Actie voldoende reserves wil aanhouden om voor een periode van vijf jaar de bestaande programmering te kunnen blijven uitvoeren. Hiervoor is het nodig om (financiële) risico's zo mogelijk af te dekken.

De berekening van de hoogte van deze norm is gebaseerd op de volgende pijlers.

1. particuliere werving

In de particuliere werving wordt rekening gehouden worden met een scenario van van een autonome daling. Op grond van het verloop van de ledentallen die door de vergrijzing sterk wordt beïnvloed, is een daling van 2% per jaar berekend.

2. fondsenwerving

De begroting voor fondsenwerving wordt bepaald door een vastgestelde norm van 12,5% over de opbrengsten uit particuliere werving. In het scenario als hierboven beschreven

betekent dit een steeds lager budget. Hierdoor bestaat het risico dat de werving nog verder terugloopt en wordt de neerwaartse spiraal versterkt. Eigenlijk is het nodig dat bij een dalende lijn de investering in fondsenwerving minimaal op peil blijft. Vandaar dat over de berekende daling van 2% per jaar een bedrag in onze reserves wordt aangehouden.

3. overige baten

De overige baten bestaan met name uit bijdragen van stichtingen en vermogensfondsen, alsmede de opbrengsten uit de samenwerking met EO Metterdaad. Deze baten kunnen per jaar variëren en/of hangen samen met het jaarlijkse rendement op beleggingen van deze instellingen. Het risico van mogelijk lagere bijdragen wordt daarom meegenomen in de norm.

4. acute noodhulp

Het aantal rampen in de wereld lijkt ieder jaar weer toe te nemen. Het beroep op Kerk in Actie om snel te reageren op acute noodhulpsituaties stijgt hierdoor ook. Het bedrag dat Kerk in Actie hiervoor in de reserves aanhoudt is € 2.000k.

5. overige risico's

Bij de waardering van de opbrengst uit nalatenschappen wordt een inschatting gemaakt van de opbrengst bij nog niet afgewikkelde dossiers. De daadwerkelijke hoogte van de opbrengsten alsmede de termijn waarbinnen nalatenschappen kunnen worden afgehandeld zijn nog onzeker. Vandaar dat deze post in de berekening van de norm is meegenomen.

Veel risico's die zich in het kader van de bedrijfsvoering kunnen voordoen zijn in de normering van de algemene risicoreserve van de Protestantse Kerk meegenomen. Deze hoeven derhalve niet binnen de Kerk in Actie-reserves te worden berekend. Op grond van deze uitgangspunten is de normering als volgt berekend:

Bestemmingsreserves (x € 1.000)	Parti- culieren	Fondsen- werving	Overige baten	Overige risico 's	Totaal norm
<i>Programma's Kerk in Actie:</i>					
Revolving fund Kinderen in de knel	900	115		192	1.207
Revolving fund Werelddiaconaat	2.500	310	865	450	4.125
Revolving fund Zending	1.900	240	810	291	3.241
Revolving fund Noodhulp	1.000	130		2.000	3.130
Egalisatiereserve diaconaal werk	500	65	230	54	849
	6.800	860	1.905	2.987	12.552

De bestemmingsreserves ultimo 2021 geven het volgende beeld:

Bestemmingsreserves (x € 1.000)	Stand ult. 2020	Resultaat 2021	Stand ult.2021	Norm	Meer/ minder
<i>Programma's Kerk in Actie:</i>					
Revolving fund Kinderen in de knel	2.937		2.937	1.207	1.730
Revolving fund Werelddiaconaat	8.235	1.396	9.631	4.125	5.506
Revolving fund Zending	8.152	-896	7.256	3.241	4.015
Revolving fund Noodhulp	2.991	-1.020	1.971	3.130	-1.159
Egalisatiereserve diaconaal werk	226	-108	118	849	-731
	22.541	-628	21.913	12.552	9.361

Resultaat 2021 Kerk in Actie

Resultaatbestemming

Het boekjaar 2021 sluit met een negatief resultaat van € 1.908k, hetgeen € 162k lager is dan begroot. Van dit resultaat is een bedrag van € 628k onttrokken aan de bestemmingsreserves, begroot was een onttrekking van € 2.070k. Een bedrag van € 1.280k is onttrokken aan de bestemmingsfondsen.

Baten

De totale baten in 2021 bedragen € 26.673k en komen hiermee € 377k lager uit dan begroot. Dit is allereerst toe te schrijven aan de lagere opbrengst uit baten van particulieren van per saldo € 724k. De reguliere opbrengsten uit collecten, giften en schenkingen was € 1.416k hoger dan begroot. Door de aanpassing in dit jaar van de waardering van de opbrengst uit nalatenschappen kwam deze echter € 2.139k lager uit dan begroot. De baten van andere organisaties waren € 362k hoger dan begroot. Dit werd vooral veroorzaakt door de opbrengst uit de SHO actie voor Corona ad € 400k.

Lasten

De totale lasten in 2021 bedragen € 28.582k hetgeen € 538k lager is dan begroot. De project bestedingen kwamen € 472k lager uit. De lagere subsidies en bijdragen bij Zending (€ 758k) en Werelddiaconaat (€ 1.573k), werden gecompenseerd door hogere bijdragen aan noodhulp projecten (€ 1.930k).

Bestedingsratio's

De kosten van Kerk in Actie zijn naar bestedingscategorieën in specifieke ratio's uitgedrukt. Deze geven het volgende weer:

Ratio's Kerk in Actie	Norm	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020	Rekening 2019
% ten opzichte van de totale lasten					
Doelbestedingen subsidies en bijdragen		63,0%	63,5%	65,6%	70,3%
Doelbestedingen via eigen organisatie		20,6%	21,1%	19,9%	16,3%
		83,6%	84,6%	85,5%	86,6%
Werving baten		11,6%	10,7%	11,5%	10,7%
Kosten beheer en administratie	4,5-4,75%	4,8%	4,7%	3,0%	2,7%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
% ten opzichte van de totale baten					
Doelbestedingen subsidies en bijdragen	60-70%	67,5%	68,3%	62,3%	74,9%
Doelbestedingen via eigen organisatie		22,1%	22,7%	18,8%	17,4%
		89,6%	91,0%	81,1%	92,3%
Werving baten		12,4%	11,5%	10,9%	11,4%
Kosten beheer en administratie		5,2%	5,1%	2,8%	2,9%
Mutatie in reserves en fondsen		-7,2%	-7,7%	5,1%	-6,6%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
% t.o.v. opbrengst fondsenwerving					
Kosten fondsenwerving	max. 12,5%	13,7%	12,5%	12,5%	12,5%

Doelbestedingen

Subsidies en bijdragen

Dit betreffen de direct met partners overeengekomen projectfinancieringen. Dit percentage geeft aan hoeveel procent van de baten aan directe steunverlening wordt besteed.

Via eigen organisatie

Het betreft hier activiteiten die in het kader van de doelstelling vanuit de eigen organisatie, en dus niet via partners, worden uitgevoerd. Deze activiteiten liggen onder meer op het gebied van binnenlands diaconaat, noodhulp en communicatie en voorlichting.

Kosten beheer en administratie

Dit betreft de kosten van de directie en de onderdelen facilitaire zaken (incl. huisvesting, informatisering en automatisering, financiën en control en HR die aan Kerk in Actie worden doorberekend op basis van de begrote bezetting.

Werving baten

Hieronder wordt verstaan de kosten eigen fondsenwerving die specifiek betrekking hebben op de werving van de opbrengsten uit collecten, giften en schenkingen, nalatenschappen en bijdragen van andere organisaties.

Kosten fondsenwerving

Het percentage kosten fondsenwerving wordt berekend door de kosten werving baten te delen door de daadwerkelijke opbrengsten van particulieren plus bijdragen van andere organisaties, en kent een norm van 12,5%.

Utrecht, 14 maart 2022

Mr. drs. G.H. van der Waaij, voorzitter

Mr. W. van Leussen, secretaris

M. van Ginkel RA, penningmeester

Dr. R. de Reuver, vanuit het moderamen van de generale synode

Ir. C.A. de Vries, vanuit het moderamen van de generale synode

4. Jaarrekening 2021 Kerk in Actie

4.1 Balans (na resultaatbestemming)

Activa (x € 1.000)	Ref.	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Vorderingen en overlopende activa		16.040	12.125
Liquide middelen		9.498	15.294
Vlottende activa	1	25.538	27.419
Totaal activa		25.538	27.419

Passiva (x € 1.000)	Ref.	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>			
- Bestemmingsreserves		21.913	22.541
<i>Fondsen</i>			
- Bestemmingsfondsen		2.753	4.033
Totaal reserves en fondsen	2	24.666	26.574
Voorzieningen	3	122	140
Kortlopende schulden	4	750	705
Totaal passiva		25.538	27.419

4.2 Staat van baten en lasten

Baten (x € 1.000)	Ref.	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Baten van particulieren	5	22.820	23.544	23.237
Baten van verplichte bijdragen van gemeenten	6	473	473	420
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	7	1.624	1.600	1.772
Baten van andere organisaties zonder winststreven	8	1.738	1.400	2.739
Totaal geworven baten		26.656	27.017	28.168
Baten uit dienstverlening	9	18	33	173
Totaal baten		26.673	27.050	28.342

Lasten (x € 1.000)	Ref.	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Besteed aan doelstellingen				
Zending		6.565	7.293	6.558
Werelddiaconaat		8.465	10.127	8.023
Noodhulp		7.437	5.426	6.704
Binnenlands diaconaat		1.426	1.776	1.703
	10	23.892	24.622	22.988
Wervingskosten	11	3.306	3.118	3.103
Kosten beheer en administratie	12	1.384	1.380	795
Totaal lasten		28.582	29.120	26.886
Saldo van baten en lasten		-1.908	-2.070	1.456

4.3 Resultaatverdeling (totaal)

Resultaatverdeling (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Bestemmingsreserves	-628	-2.070	448
Bestemmingsfondsen	-1.280	0	1.008
Totaal reserves en fondsen	-1.908	-2.070	1.456

De verdeling naar bestemmingsreserves en fondsen is als volgt:

Resultaatverdeling (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
<i>Bestemmingsreserves Kerk in Actie</i>			
Revolving Fund Kinderen in de Knel			0
Revolving Fund Werelddiaconaat	1.396	775	1.180
Revolving Fund Zending	-1.271	-280	-236
Revolving Fund Noodhulp	-645	-2.615	-399
Egalisatiereserve diaconaal werk	-108	50	-96
Egalisatiereserve ZZO			0
Totaal bestemmingsreserves	-628	-2.070	448
<i>Noodhulpfondsen Kerk in Actie</i>			
Indonesië (Sulawesi)	-192		-286
Ramp Libanon	-430		839
	-622	0	553
<i>Noodhulpfondsen Kerk in Actie via de SHO</i>			
Indonesië (Sulawesi)	0		-104
<i>Samen in actie tegen Corona</i>	-9		
Explosie Beiroet	-399		440
	-408	0	336
<i>Overige fondsen Kerk in Actie</i>			
<i>Projectenfonds EO Metterdaad</i>	-55		-43
Projectenfonds particuliere schenkingen	-188		170
Endowment fund	-7		-7
	-250	0	119
Totaal bestemmingsfondsen	-1.280	0	1.008
Totaal eigen vermogen	-1.908	-2.070	1.456

4.4 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (indirecte methode)			
<i>(x € 1.000)</i>			
	Ref.	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Saldo van baten en lasten	2	-1.909	1.456
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Voorzieningen	3	-18	-10
Vorderingen en overlopende activa	1	-3.915	9.085
Kortlopende schulden	4	45	-306
Kasstroom uit operationele activiteiten		-3.889	8.769
Mutatie geldmiddelen		-5.798	10.225

Verloop liquide middelen			
<i>(x € 1.000)</i>			
	Ref.	2021	2020
Stand per 1 januari		15.294	5.068
Mutatie boekjaar		-5.798	10.225
Stand per 31 december	1	9.498	15.294

4.5 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2021

Algemeen

Kerk in Actie is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland en haar dienstenorganisatie, gevestigd te Utrecht, Joseph Haydnlaan 2a, een kerkgenootschap dat is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 302.58.482.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van het binnenlands- en buitenlands werk voor zending en diaconaat dat wordt uitgevoerd onder de naam Kerk in Actie.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Fondsenwervende Organisaties (richtlijn RJ 650).

Stelselwijziging waardering nalatenschappen

Vanaf boekjaar 2021 is de waardering van nalatenschappen aangepast naar aanleiding van RJ-Uiting 2021-3 'Verwerking baten uit nalatenschappen RJ640' van De Raad voor de Jaarverslaggeving d.d. 22 februari 2021. In deze uiting is een alternatief opgenomen voor de beoordeling van een nalatenschap. Vanaf het boekjaar 2021 is de waardering als volgt: De omvang van een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld op het moment van ontvangst van een voorschot of ontvangst van de akte van verdeling (of als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording). Alleen indien het voorschot, de akte van verdeling of de rekening en verantwoording vóór balansdatum is ontvangen, wordt de bate uit de nalatenschap in het verslagjaar verwerkt. In de jaren vóór 2021 is de volgende waardering gehanteerd: 'De omvang van een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de ontvangst kan worden gemaakt'. Deze stelselwijziging heeft in het boekjaar 2021 tot een negatieve bijstelling van de bate inzake uit nalatenschappen en de vordering nalatenschappen van € 1,8 miljoen geleid. Deze stelselwijziging is prospectief doorgevoerd. Dit heeft als gevolg dat alle lopende dossiers van vóór 2021 nog conform de oude grondslag worden gewaardeerd.

Presentatie- en functionele valuta

Deze jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van het kerkgenootschap. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemeen

De cijfers over 2020 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2021 mogelijk te maken. Het betreft de volgende herrubriceringen:

Per 1 januari 2021 heeft een reclassificatie van de plaatsgevonden. Op grond van het bestuursbesluit d.d. 13 december 2021 (nr. 21/045) is de balans ultimo 2020 van de reserves en fondsen als volgt vastgesteld.

Reserves en fondsen (x € 1.000)	Balans 31-12-2020	Reclassificatie	Herz.balans 31-12-2020
Bestemmingsreserves	22.484	57	22.541
Fondsen	4.091	-57	4.033
	26.575	0	26.574

De reden van deze reclassificatie is dat aantal reserves en fondsen is al meer dan vijf jaar niet is gebruikt of dat effectieve besteding hiervan gezien het stand hiervan niet mogelijk is. Op grond hiervan is besloten tot vrijval ten gunste van de continuïteitsreserve of het samenvoegen tot of met een andere bestemmingsreserve met een soortgelijke doelstelling.

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Een actief of verplichting blijft echter op de balans verwerkt indien transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot het betreffende actief of verplichting. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van

baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Vorderingen, overlopende activa en overige activa

Vorderingen worden *bij* eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden *na* eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectievere rentemethode, verminderd met het bijzondere waardeverminderingsverlies.

Schulden op korte termijn

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van Kerk in Actie heeft een bijzonder karakter. Kerk in Actie is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. De presentatie van het eigen vermogen in de balans wordt onderscheiden in:

- Bestemmingsreserves: besteding hiervan kan slechts indien dit binnen de gegeven bestemming plaatsvindt. De gevormde bestemmingsreserves mogen geen verplichting betreffen.

- Bestemmingsfondsen: Dit deel van het eigen vermogen is vanwege de specifieke bestemming die door 'derden' is bepaald, slechts aan te wenden voor de specifieke bestemming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

De hoogte van de pensioenvoorziening voor oud-medewerkers van de Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN) en oud-zendingsmedewerkers is gebaseerd op een actuariële berekening, welke periodiek wordt opgesteld.

Bestemmingsgiften

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, al dan niet via specifieke acties, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten opgenomen, onder vermelding van de aard van de bestemming. Ook de besteding hiervan wordt afzonderlijk vermeld.

Indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden verwerkt in de desbetreffende bestemmingsreserve. Indien in een volgend jaar uit de bestemmingsreserve wordt geput, wordt deze besteding enerzijds in de staat van baten en lasten verantwoord en anderzijds als mutatie in de desbetreffende bestemmingsreserve weergegeven.

Baten van particulieren

Collecten

Collecten worden verantwoord in het jaar waarin de collecten volgens het collecterooster gehouden zijn met dien verstande dat in verband met het afsluiten van het boekjaar de werkelijke ontvangsten, met een afgrenzing medio januari van het volgende jaar, worden meegenomen.

Giften

Giften worden verantwoord in het jaar waarin een specifieke actie heeft plaatsgevonden, dan wel in het jaar van ontvangst indien geen specifieke actie heeft plaatsgevonden.

Nalatenschappen

Nalatenschappen verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling is ontvangen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden verwerkt in het verslagjaar waarin deze zijn ontvangen.

Baten van verbonden en andere organisaties zonder winststreven

Bijdragen van verbonden en andere organisaties zonder winststreven voor de uitvoering van projecten of programma's waarbij de subsidiegever als financier of mede financier optreedt, worden verantwoord op basis van de ontvangen bedragen, dan wel de toezeggingen.

Baten van subsidies van overheden

Subsidies van overheden ontvangen voor de uitvoering van projecten of programma's, waarbij de subsidiegever als financier of mede financier optreedt, worden voor het bestede deel afzonderlijk onder de baten verantwoord.

Baten uit dienstverlening

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Personeelskosten

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de Protestantse Kerk in Nederland.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en sabbatical leave, worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Nederlandse pensioenregeling

De dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). De dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij Zorg en Welzijn, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar zijn derhalve in de jaarrekening verantwoord.

Kosten eigen fondsenwerving

De kosten fondsenwerving zijn bepaald op basis van de werkelijke personeels- en apparaatskosten van het team fondsenwerving van de afdeling Communicatie en Fondsenwerving. Deze is vermeerderd met de werkelijke directe kosten van de fondsenwervende activiteiten. Overige activiteiten op met name het gebied van communicatie en voorlichting die niet primair op fondsenwerving zijn gericht, maar waarvan wel een fondsenwervende werking kan uitgaan, zijn niet als zodanig aangemerkt.

Toezeggingen financiële steun/hulpverlening

Verplichtingen financiële steun-/hulpverlening komen geheel ten laste van het boekjaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de steun ontvanger is meegedeeld, ongeacht in welk boekjaar de financiële steun-/hulpverlening wordt uitgekeerd. Daarbij is bepalend of de ontvangende partij recht kan doen gelden op een bepaald bedrag.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de Protestantse Kerk in Nederland en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

4.6 Toelichting op de balans

Activa

Alle activa worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

Vlottende activa (1)

Vorderingen en overlopende activa (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Rekening courant Protestantse kerk	15.386	10.212
Bijdragen en subsidies	75	105
Collecten, giften en schenkingen	305	472
Af te wikkelen nalatenschappen	269	1.254
Vooruitbetaalde posten	4	0
Diversen	0	82
Totaal vorderingen en overlopende activa	16.040	12.125

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar. De rekening courant verhouding betreft uitsluitend een vordering op de Dienstenorganisatie Protestantse Kerk waarvan Kerk in Actie onderdeel uitmaakt. Hierbij wordt opgemerkt dat deze renteloos is en dat er geen zekerheden zijn vereist.

Liquide middelen (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Banktegoeden	9.498	15.294
Totaal liquide middelen	9.498	15.294

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

Reserves en fondsen (2)

Bestemmingsreserves (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
<i>Revolving Fund Kinderen in de Knel:</i>		
Stand begin boekjaar	2.937	2.937
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat		
Stand einde boekjaar	2.937	2.937
<i>Revolving Fund Werelddiaconaat:</i>		
Stand begin boekjaar	8.235	7.077
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	1.396	1.158
Stand einde boekjaar	9.631	8.235
<i>Revolving Fund Zending:</i>		
Stand begin boekjaar	8.152	8.404
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-896	-252
Stand einde boekjaar	7.256	8.152
<i>Revolving Fund Noodhulp:</i>		
Stand begin boekjaar	2.991	3.398
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-1.020	-407
Stand einde boekjaar	1.971	2.991
<i>Egalisatiereserve diaconaal werk:</i>		
Stand begin boekjaar	226	269
Bij / Af: reclassificatie		57
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-108	-100
Stand einde boekjaar	118	226
Totaal bestemmingsreserves	21.913	22.541

Bestemmingsfondsen (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Noodhulpfondsen Kerk in Actie	409	1.031
Noodhulpfondsen SHO	32	440
Overige fondsen	2.312	2.563
Totaal Fondsen	2.753	4.033

Bestemmingsfondsen noodhulp Kerk in Actie (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
<i>Indonesië (Sulawesi):</i>		
Stand begin boekjaar	192	478
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-192	-286
Stand einde boekjaar	0	192
<i>Ramp Libanon</i>		

Stand begin boekjaar	839	0
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-430	839
Stand einde boekjaar	409	839
Totaal bestemmingsfonds noodhulp Kerk in Actie	409	1.031

Bestemmingsfondsen noodhulp SHO (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
<i>Indonesië (Sulawesi):</i>		
Stand begin boekjaar		104
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat		-104
Stand einde boekjaar	0	0
<i>Samen in actie tegen Corona:</i>		
Stand begin boekjaar		
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-9	
Stand einde boekjaar	-9	0
<i>Explosie Beiroet:</i>		
Stand begin boekjaar	440	
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-399	440
Stand einde boekjaar	41	440
Totaal bestemmingsfonds noodhulp SHO	32	440

Overige bestemmingsfondsen (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
<i>Projectenfonds EO Metterdaad:</i>		
Stand begin boekjaar	104	147
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-55	-43
Stand einde boekjaar	49	104
<i>Proj.fonds particuliere schenkingen:</i>		
Stand begin boekjaar	2.221	2.051
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-188	170
Stand einde boekjaar	2.033	2.221
<i>(Wereld-)diaconale fondsen:</i>		
Stand begin boekjaar	238	245
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-7	-7
Stand einde boekjaar	231	238
<i>Diaconale fondsen binnenland:</i>		
Stand begin boekjaar		57
Bij / Af: reclassificatie		-57
Stand einde boekjaar	0	0
Totaal overige bestemmingsfondsen	2.312	2.563

Voorzieningen (3)

Voorzieningen (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Pensioenvoorzieningen	122	140
Totaal voorzieningen	122	140

Pensioenvoorzieningen

Dit betreffen pensioenregelingen voor oud-medewerkers van de Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN) en oud-zendingsmedewerkers. Uitgangspunt voor deze voorziening vormt een actuariële berekening, welke periodiek wordt opgesteld. Voor de actuariële berekening zijn de volgende maatstaven gehanteerd: rekenrente 4%, sterftetabel GBM/V. 1995-2000 met drie jaar leeftijdsterugstelling. Aan de voorziening voor pensioenen voor Indonesische medewerkers liggen overeenkomsten ten grondslag tussen de GKN en de desbetreffende partijen.

Verloop voorzieningen (x € 1.000)	Balans 1-1-2021	Bij	Af	Dotatie	Balans 31-12-2021
<i>Pensioenvoorzieningen</i>					
Fonds pensioenreglement GKN	87		15	4	76
Pensioenvoorz. Ned. medewerkers	53		9	2	46
Totaal voorzieningen	140	0	24	6	122

Kortlopende schulden (4)

De schulden op korte termijn (< 1 jr.) bedragen als volgt:

Schulden op korte termijn (x € 1.000)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Verplichtingen steunverlening aan partners (korter dan een jaar)	163	413
Partnerbetalingen onderweg	413	26
Niet opgenomen verlofdagen	62	65
Diversen	9	55
	647	558
<i>Vooruitontvangen posten</i>		
Fondsen op naam	103	147
	103	147
Totaal schulden op korte termijn	750	705

Niet in de balans opgenomen activa en/of verplichtingen

Meerjarige subsidieverplichtingen Kerk in Actie

Jaarlijks worden voorwaardelijke verplichtingen vermeld inzake de steunverlening door Kerk in Actie op grond van de ontbindende voorwaarden, die in de contracten voor subsidieverlening zijn opgenomen. Meerjarige subsidieverplichtingen worden aangegaan met de contractuele beperking dat de volgende termijn pas kan worden verleend als in de eerste maand van het betreffende subsidiejaar geen bericht van Kerk in Actie hierover is ontvangen. Dit vanwege het feit dat Kerk in Actie zelf geen 'gegarandeerde' inkomsten heeft en grotendeels afhankelijk is van de baten uit eigen fondsenwerving.

Aan het begin van elk jaar wordt, mede op grond van de aanwezige bestemmingsreserves en fondsen van Kerk in Actie, beoordeeld of de subsidieverplichtingen gestand kunnen worden gedaan. Onderstaand zijn deze meerjarige verplichtingen weergegeven en uitgedrukt in relatie tot de beschikbare middelen, te weten de betreffende reserves en fondsen ultimo 2021 minus de gestelde norm, én de verwachte middelen voor (directe) steunverlening volgens de begroting 2021.

Meerjarige subsidieverpl. (x € 1.000)	Voorwaardelijke subsidieverplichtingen				Uit reserves / fondsen	Begr. 2022	Beschik baar in 2022	Procentuele verplichting t.o.v. beschikbare middelen			
	2022	2023	2024 e.v.	Totaal				2022	2023	2024 e.v.	Totaal
<i>Programma's regulier</i>											
Zending	2.463	746	0	3.209	4.015	5.970	9.985	25%	7%	0%	32%
Werelddiaconaat	3.445	1.031	137	4.613	7.235	8.141	15.376	22%	7%	1%	30%
Noodhulp	4.260	644	182	5.086	0	3.980	3.980	107%	16%	5%	128%
Diaconaal werk binnenland	777	124	80	981	0	897	897	87%	14%	9%	109%
Subtotaal	10.945	2.545	399	13.889	11.251	18.988	30.239	36%	8%	1%	46%
Noodhulpacties:											
Kerk in Actie	332			332	409		409	81%	0%	0%	81%
SHO				0	32		32	0%	0%	0%	0%
	332	0	0	332	441	0	441	75%	0%	0%	75%
Totaal	11.277	2.545	399	14.221	11.692	18.988	30.680	37%	8%	1%	46%

Uit dit overzicht blijkt dat de beschikbare reserves plus de begrote middelen voor 2022 ruim voldoende dekking bieden voor de voorwaardelijk aangegane subsidieverplichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

4.7 Toelichting op de baten

De financiële middelen voor het programma Kerk in Actie worden grotendeels verkregen door toepassing van de volgende fondsenwervingsmethoden:

1. Direct mailing

Verschillende momenten per jaar gaat er een mailpack uit naar de achterban. Via een post-op-maat programma krijgt iedere relatie een x aantal fondsenwervende brieven, daarnaast verschijnt de Petrus vier maal per jaar.

2. Telemarketing

Door het hele jaar heen worden tientallen acties uitgezet op het gebied van prospecting, heractivering, upgrading, bedanken en vrijwilligers werven.

3. Leadgeneratie

Middels missionaire acties / kerkelijke activiteiten worden leads geworven die gedeeltelijk opgevolgd worden door direct mailing en telemarketing.

4. Events

Er worden events georganiseerd, waarbij diverse muzikanten/ artiesten een viering, concert of event organiseren in een plaatselijke gemeente. Dit wordt vanuit fondsenwerving gebruikt om donateurs te werven voor name Kerk in Actie.

5. Collecterooster

Ieder jaar komt het collecterooster uit met daarin collecte voorstellen van Kerk in Actie en andere programma's van de Protestantse Kerk.

6. Regio's in actie

Regionale acties om rondom een specifiek doel gelden te werven.

7. Noodhulp

Door snel te schakelen in geval van een crisis kan de achterban worden geactiveerd en zo kunnen nieuwe giftgevers geworven worden.

8. Huis-aan-huis collecte

Een nieuwe onderdeel, mede opgekomen door de coronacrisis, waarbij veel vrijwilligers zich inzetten om geld in te zamelen.

9. Fondsen/Stichtingen

Voor specifieke projecten worden aanvragen ingediend bij fondsen en stichtingen, om zo te zorgen voor gedeeltelijke of volledige financiering van het project.

Baten van particulieren (5)

Baten van particulieren (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Collecten, giften en schenkingen			
Zending	4.441	5.480	4.131
Werelddiaconaat	9.853	9.341	8.841
Noodhulp	5.663	3.398	6.544
Diaconaat	1.258	1.581	1.262
	21.216	19.800	20.779
(waarvan via mailingacties)	(€ 4.645)	(€ 3.000)	(€ 3.759)
Nalatenschappen			
Zending	246	1.099	635
Werelddiaconaat	1.301	2.512	1.545
Noodhulp	-2	0	113
Diaconaat	61	133	166
	1.605	3.744	2.459
Totaal	22.820	23.544	23.237

De rechtstreeks in 2021 van particulieren ontvangen gelden bestaan uit collecten (€ 698k), nalatenschappen (€ 1.880k), donaties en giften (€ 11.365k) en overige baten (€ 20k). Het verschil ten opzichte van de totale baten van particulieren betreft via plaatselijke kerkelijke gemeenten ontvangen gelden.

Kerk in Actie algemeen

Ten behoeve van het werk van Kerk in Actie is over 2021 een bedrag ontvangen van ruim € 4,1 mln. zonder specifieke doelbestemming binnen de programma's van Kerk in Actie. Dit bedrag is exclusief de algemene inkomsten uit nalatenschappen die rechtstreeks over de programma's worden verdeeld. De toerekening van de ontvangen bedragen zonder doel bestemming aan de drie lijnen van het werk van Kerk in Actie vindt plaats op basis van de volgende verdeelsleutel.

Verdeelsleutel	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Binnenlands diaconaat	12,5%	12,5%	12,5%
Werelddiaconaat	46,5%	46,5%	46,5%
Zending	41,0%	41,0%	41,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

Dit geeft de volgende financiële verdeling:

Verdeling algemene inkomsten (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Binnenlands diaconaat	515	634	550
Werelddiaconaat	1.917	2.361	2.047
Zending	1.690	2.082	1.805
Totaal	4.122	5.077	4.403

Baten van verplichte bijdragen van gemeenten (6)

Verplichte bijdragen van gemeenten (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Heffing diaconaal quotum	473	473	420
Totaal financiële bijdragen	473	473	420

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven (7)

Baten verbonden organisaties (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Protestantse kerk in Nederland (m.n. Zending)	1.624	1.600	1.772
Totaal	1.624	1.600	1.772

Baten van andere organisaties zonder winststreven (8)

Baten andere organisaties (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
SHO noodhulpacties			
Corona	400	0	0
Explosie Beiroet			1.043
	400	0	1.043
EO Metterdaad			
Diverse projecten	341	400	400
	341	400	400
<i>Overige instellingen</i>	997	1.000	1.296
	997	1.000	1.296
Totaal	1.738	1.400	2.739

Baten uit dienstverlening (9)

Baten uit dienstverlening (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Dienstverlening buitenland (m.n. reizenprogramma)			4
Diversen	18	33	-6
Hulp via ICCO, inzet projectmedewerkers			176
Totaal	18	33	173

4.8 Toelichting op de lasten

De totale uitgaven van de staat van baten en lasten dienen volgens de richtlijn 650 te worden weergegeven conform het onderstaande model.

Lasten doelstellingen (x € 1.000)	Programma- en overige activiteiten Kerk in Actie						
	Zending	Wereld- diaconaat	Noodhulp	Binnenl. diaconaat	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Directe steunverlening							
- Subsidies en bijdragen	4.742	6.027	6.430	809	18.008	18.480	17.647
- Afdrachten contributies e.d.	0	0	11	14	25	63	86
- Activiteiten incl. uitbesteed werk	7	7	4	0	18	64	136
- Publiciteit en communicatie	0				0	0	0
Personeelskosten	872	780	520	368	2.539	3.036	2.549
Huisvestingskosten			0		0	0	0
Kantoor en algemene kosten	21	20	12	2	56	98	122
Medefinanciering andere programma's	923	1.631	461	232	3.246	2.882	2.448
Totaal lasten (voor doorbelasting)	6.565	8.465	7.437	1.426	23.892	24.622	22.988
Beheer & administratie	415	446	233	290	1.384	1.380	795
	6.980	8.911	7.670	1.715	25.276	26.002	23.783
Werving baten	711	1.686	718	192	3.306	3.118	3.103
Totaal lasten doelstellingen	7.691	10.597	8.388	1.907	28.582	29.120	26.886

Lastenverdeling totaal (x € 1.000)	Lasten doelstel- lingen	Werving baten	Kosten beheer & adm.	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Directe steunverlening						
- Subsidies en bijdragen	18.008			18.008	18.480	17.647
- Afdrachten contributies e.d.	25			25	63	86
- Activiteiten incl. uitbesteed werk	18	1.808		1.825	1.596	2.003
- Publiciteit en communicatie	0			0	0	0
Personeelskosten	2.539	883	654	4.077	4.630	3.771
Huisvestingskosten	0		207	207	245	145
Kantoor en algemene kosten	56		499	555	552	405
Dotaties aan voorzieningen			23	23	39	17
Doorbelaste kosten B&A vanuit C&F		615		615	442	363
Medefinanciering andere programma's	3.246			3.246	2.882	2.448
Totaal lasten (voor doorbelasting)	23.892	3.306	1.384	28.582	28.929	26.886
Beheer & administratie	1.384		-1.384	0	0	0
	25.276	3.306	0	28.582	28.929	26.886
Werving baten	3.306	-3.306		0		0
Totaal lasten doelstellingen	28.582	0	0	28.582	28.929	26.886

Besteed aan doelstellingen (11)

Kerk in Actie totaal (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	18.008	18.480	17.647
- Afdrachten contributies en dergelijke	25	63	86
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	18	64	136
Personeelskosten	2.539	3.036	2.549
Kantoor- en algemene kosten	56	98	122
Medefinanciering andere programmalijnen	3.246	2.882	2.448
Totaal Kerk in Actie	23.892	24.623	22.988

Zending (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	4.742	5.500	4.893
- Afdrachten contributies en dergelijke	0	0	60
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	7	0	0
Personeelskosten	872	955	905
Kantoor- en algemene kosten	21	33	49
Medefinanciering andere programmalijnen	923	805	650
Totaal zending	6.565	7.293	6.558

Werelddiaconaat (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	6.027	7.600	6.238
- Afdrachten contributies en dergelijke	0	50	3
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	7	30	0
Personeelskosten	780	955	640
Kantoor- en algemene kosten	20	41	17
Medefinanciering andere programmalijnen	1.631	1.451	1.126
Totaal werelddiaconaat	8.465	10.127	8.023

Noodhulp (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	6.430	4.500	5.704
- Afdrachten contributies en dergelijke	11	0	10
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	4	0	0
Personeelskosten	520	501	436
Kantoor- en algemene kosten	12	9	7
Medefinanciering andere programmalijnen	461	416	548
Totaal noodhulp	7.437	5.426	6.704

Binnenlands diaconaal werk (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	809	880	812
- Afdrachten contributies en dergelijke	14	13	14
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	0	34	136
Personeelskosten	368	625	567
Kantoor- en algemene kosten	2	15	50
Medefinanciering andere programmalijnen	232	210	124
Totaal binnenlands diaconaal werk	1.426	1.776	1.703

Wervingskosten (12)

Eigen fondsenwerving (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Directe kosten activiteiten incl. uitbesteed werk	1.808	1.532	1.867
Personeelskosten	883	952	865
Kantoor- en algemene kosten	0	192	7
Aandeel in kosten beheer en administratie	615	442	363
Totaal eigen fondsenwerving	3.306	3.118	3.103

Eigen fondsenwerving naar programma (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Zending	711	832	674
Werelddiaconaat	1.686	1.621	1.363
Noodhulp	718	435	869
Binnenlands diaconaat	192	230	198
Totaal naar programma	3.306	3.118	3.103

Kosten beheer en administratie (13)

De Protestantse Kerk volgt per beleidsplan periode een bestendige gedragslijn met betrekking tot de toerekening van de kosten beheer en administratie aan Kerk in Actie. Deze heeft betrekking op kosten van de ondersteunende stafafdelingen die over de inhoudelijke programmaclusters worden verdeeld, zoals in de waarderingsgrondslagen in deze jaarrekening is beschreven.

Het aandeel in 2021 van Kerk in Actie in de kosten Beheer & Administratie bedraagt 18,13% (2020: 17,12%) van de kosten van de hieronder weergegeven afdelingen.

Beheer & Administratie naar afdeling (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Directie en secretariaat	95	87	
Algemeen/management	116	62	
Human resources en traktementen	149	141	

Financiën & Control	149	183	265
Informatisering & Automatisering	620	584	253
Facilitaire zaken	255	323	277
Totaal B&A naar afdeling	1.384	1.380	795

Beheer & Administratie naar kostensoort (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Personeelskosten	654	643	357
Huisvestingskosten	207	245	145
Kantoor- en algemene kosten	499	453	276
Dotaties aan voorzieningen	23	39	17
Totaal B&A naar kostensoort	1.384	1.380	795
 <i>Percentage B&A t.o.v. totale lasten</i>	 4,8%	 4,7%	 3,0%

4.9 Personeelskosten Kerk in Actie

Personeelskosten (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Bruto salarissen (incl.toeslagen)	1.671	1.991	1.803
Sociale lasten	264	324	284
Pensioenpremies	190	242	192
Reiskosten woon-werkverkeer	9	55	21
Ontvangen WAO-/Pensioen-/WW-uitkeringen	-15		
Totaal personeelskosten	2.120	2.612	2.300
 Gemiddelde basisformatie in fte's	 29,2	 30,7	 30,0
 Gemiddelde personeelskosten per fte (x € 1)	 72.585	 85.118	 76.737

Overige personeelskosten (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Externe deskundigheid/uitzendkrachten	241	125	104
Reiskosten buitenland	81	117	72
Reiskosten binnenland	19	40	19
Opleidingskosten	10	52	47
Jubilea/afscheid personeel	11	2	4
Diversen	57	87	2
Totaal overige personeelskosten	419	423	249

Totaal personeelskosten (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
 Kerk in Actie	 2.539	 3.035	 2.549

Voor wat betreft de ontwikkeling/indexering van de loonkosten volgt Kerk in Actie de CAO Rijksoverheid.

4.10 Kosten directie

Personeelskosten directie	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
<i>Dienstverband</i>			
<i>Aard (looptijd)</i>	<i>Onbepaald</i>	<i>Onbepaald</i>	<i>Onbepaald</i>
<i>Uren (voltijds werkweek)</i>	40	40	40
<i>Parttime percentage</i>	100%	100%	100%
<i>Periode</i>	01/12	01/12	01/12
<i>Bezoldiging (x € 1.000)</i>			
<i>Jaarinkomen:</i>			
Bruto loon/salaris	112	113	107
Vakantiegeld	9	9	9
Eindejaarsuitkering	9	9	9
Variabel jaarinkomen			
Totaal jaarinkomen	130	131	125
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen	10	10	11
Pensioenlasten	15	15	14
Overige beloningen op termijn			
Uitkeringen beëindiging dienstverband			
Totaal overige lasten en vergoedingen	25	25	25
Totaal bezoldiging	155	156	150

Het jaarinkomen van de directie bedroeg voor G.J. de Groot in 2021 € 130k (1 fte). Op dit jaarinkomen is conform de regeling “Beloning Directeuren van goededoelenorganisaties” een BSD-score van 485 punten van toepassing. Het hierbij behorende maximaal inkomen bedraagt € 142k per 1 januari 2021. Het jaarinkomen van G.J. de Groot past derhalve binnen het in de beloningsregeling opgenomen maximum. Ook het in de beloningsregeling opgenomen jaarinkomen inclusief belaste vergoedingen/bijtellingsen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn bleven voor G.J. de Groot met een bedrag van € 145k binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 209k per jaar. Aan de directie zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

In dit overzicht is de totale beloning vermeld voor alle werkzaamheden van de algemeen directeur, waarvan in 2021 18% aan Kerk in Actie is toegerekend.

4.11 Verantwoording ten behoeve van de Samenwerkende hulporganisaties

GEGEVENS TEN BEHOEVE VAN BEREKENING VERDEELSLEUTEL SHO			
(bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021
Omvang van de geboden noodhulp en hulp bij wederopbouw	6.800	5.540	6.550
Opbrengsten uit eigen fondsenwerving	27.037	27.298	26.274

De noodhulp- en wederopbouw gelden zijn exclusief SHO-gelden en exclusief de als administratief penvoerder of horizontale lead naar andere organisaties doorgezette gelden.

Financiële (eind) verantwoording ultimo 2021 nationale acties Samenwerkende hulporganisaties

Beiroet	Periode	8-7-2020	t/m	31-12-2021		
(bedragen x € 1,00)	Boekjaar		Totaal	Tot en met boekjaar		Totaal
Baten						
Baten uit SHO acties			0	1.043.302		1.043.302
DM baten			0			0
Totaal baten			0			1.043.302
Voorbereiding en coördinatie			0	73.031		73.031
Beschikbaar voor hulpactiviteit			0			970.271
(UO = Uitvoerende organisatie)	Boekjaar			Tot en met boekjaar		
(IK = Internationale koepel)	Noodhulp	Wederopb.	Totaal	Noodhulp	Wederopb.	Totaal
Bestedingen ter plaatse						
verstrekte steun via de UO	55.690	97.042	152.732	293.612	306.388	600.000
verstrekte steun via de IK			0			0
verstrekte steun via Kerk in Actie			0	600		600
	55.690	97.042	152.732	294.212	306.388	600.600

De via Kerk in Actie verstekte steun is ten opzichte van de tussentijdse rapportage gecorrigeerd van € 29.957 naar € 600 omdat hiervoor onvoldoende onderbouwing aanwezig was.

Corona	Periode		6-5-2021	t/m	31-12-2021		
(bedragen x € 1,00)	Boekjaar			Totaal	Tot en met boekjaar		Totaal
Baten							
Baten uit SHO acties			399.538	399.538		399.538	399.538
DM baten			414.434	414.434		414.434	414.434
Totaal baten				813.972			813.972
Voorbereiding en coördinatie			56.978	56.978		56.978	56.978
Beschikbaar voor hulpactiviteit				756.994			756.994
(UO = Uitvoerende organisatie)				Boekjaar		Tot en met boekjaar	
(IK = Internationale koepel)		Noodhulp	Wederopb.	Totaal	Noodhulp	Wederopb.	Totaal
Bestedingen ter plaatse							
verstrekte steun via de UO	260.118			260.118		260.118	260.118
verstrekte steun via de IK				0			0
verstrekte steun via Kerk in Actie				0			0
	260.118		0	260.118	0	260.118	260.118

Vaststelling

De kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland heeft de jaarrekening over het boekjaar 2021 behandeld en vastgesteld in de vergadering van 25 juni 2021.

Utrecht, 14 maart 2022

Mr. drs. G.H. van der Waaij, voorzitter

Mr. W. van Leussen, secretaris

M. van Ginkel RA, penningmeester

Dr. R. de Reuver, vanuit het moderamen van de generale synode

Ir. C.A. de Vries, vanuit het moderamen van de generale synode

5. Overige gegevens

5.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze controleverklaring is op de volgende bladzijden weergegeven.

5.2 Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het saldo baten en lasten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur, de auditcommissie en de kleine synode van Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Kerk in Actie te Utrecht (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Kerk in Actie per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2021;
- 2 de staat van baten en lasten over 2021; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Kerk in Actie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur, de auditcommissie en de kleine synode voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of Kerk in Actie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om Kerk in Actie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Kerk in Actie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De auditcommissie en de kleine synode zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Kerk in Actie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Kerk in Actie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of Kerk in Actie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de auditcommissie en de kleine synode onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 14 juli 2022

KPMG Accountants N.V.

J.L.C. van Sabben RA

Colofon

Kerk in Actie, mei 2022

Kerk in Actie
Postbus 456
3500 AL Utrecht
T (030) 1456
E info@kerkinactie.nl
I www.kerkinactie.nl

ANBI

De Protestantse Kerk in Nederland, met alle daartoe behorende onderdelen zoals Kerk in Actie, is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en heeft daartoe een ANBI groepsbeschikking ontvangen. Kerk in Actie is geen eigen rechtspersoon, maar maakt organisatorisch deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland. Kerk in Actie is vindbaar onder het RSIN-nummer van de Protestantse Kerk. Het RSIN-nummer van Kerk in Actie is: 813612809 (dat is het RSIN van de Protestantse Kerk in Nederland).